

2023/2429

2023 11 3

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2023/2429

2023 m. rugpjūčio 17 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas vaisių ir daržovių sektoriaus, tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei bananų sektoriaus prekybos standartais ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 543/2011 ir (ES) Nr. 1333/2011

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, ypač į jo 75 straipsnio 2 dalį, 76 straipsnio 4 dalį ir 89 straipsnį,

kadangi:

- (1) Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 nustatomas bendras žemės ūkio rinkų organizavimas, kuris, be kita ko, apima vaisių ir daržovių sektorių, perdirbtų vaisių ir daržovių produktų sektorių bei bananų sektorių. Juo Komisijai taip pat suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus dėl šiems sektoriams ar jų produktams taikomų prekybos standartų;
- (2) Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011 ⁽²⁾ nustatytos išsamios vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriams taikomos taisyklės, visų šviežių vaisių ir daržovių prekybos standartai ir išsamios nuostatos dėl atitikties prekybos standartams patikrų. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 1333/2011 ⁽³⁾ nustatomi bananų prekybos standartai, tų prekybos standartų laikymosi patikros taisyklės ir pranešimų teikimo tvarka bananų sektoriuje. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1666/1999 ⁽⁴⁾ nustatytos išsamios taisyklės dėl minimalių tam tikrų veislių džiovintų vynuogių prekinių charakteristikų. Tie reglamentai buvo priimti remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1234/2007 ⁽⁵⁾. Nuo to laiko Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007 buvo pakeistas Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013, kuriame nustatyti įgaliojimai, grindžiami Lisabonos sutartimi nustatyta teisine įgaliojimų sistema;
- (3) siekiant suderinti ir supaprastinti pirmiau nurodytų sektorių prekybos standartų, atitikties patikrų ir pranešimų taisykles, įtraukti pakeitimus, būtinus atsižvelgiant į patirtį, ir suderinti taisykles su Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 suteiktais įgaliojimais, tikslinga sujungti juos į vieną taisyklių rinkinį, pateiktą deleguotajame reglamente ir įgyvendinimo reglamente, ir panaikinti Reglamentą (EB) Nr. 1666/1999 bei įgyvendinimo reglamentus (ES) Nr. 543/2011 ir (ES) Nr. 1333/2011;

⁽¹⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

⁽²⁾ 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės (OL L 157, 2011 6 15, p. 1).

⁽³⁾ 2011 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1333/2011, nustatantis bananų prekybos standartus, tų prekybos standartų laikymosi patikros taisykles ir pranešimų teikimo tvarką bananų sektoriuje (OL L 336, 2011 12 20, p. 23).

⁽⁴⁾ 1999 m. liepos 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/96 taikymo taisykles dėl minimalių tam tikrų veislių džiovintų vynuogių prekinių charakteristikų (OL L 197, 1999 7 29, p. 32).

⁽⁵⁾ 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1234/2007, nustatantis bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas („Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas“) (OL L 299, 2007 11 16, p. 1).

- (4) Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 75 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktais Komisija įgaliojama nustatyti prekybos standartus, taikomus atitinkamai vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių ir bananų sektoriuose. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalį, vaisiais ir daržovėmis, kurie yra skirti vartotojui parduoti švieži, gali būti prekiaujama tik tuo atveju, jei jie yra geros ir tinkamos prekinės kokybės ir yra nurodyta jų kilmės šalis. Siekiant, kad ta nuostata būtų įgyvendinama vienodai, reikėtų nustatyti visų šviežių vaisių ir daržovių bendrąjį prekybos standartą ir išsamius jo taikymo duomenis;
- (5) vaisiams ir daržovėms, kuriems taikoma Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalis, turėtų būti toliau taikomi specialieji prekybos standartai, remiantis jų svarbos vertinimu, visų pirma atsižvelgiant į produktus, kurių prekybos apimtis išlieka didžiausia (pagal vertę), remiantis Eurostato informacinėje duomenų bazėje „Comext“, kurioje kaupiama išsami tarptautinės prekybos prekėmis statistika, saugomais duomenimis;
- (6) perdirbtiems vaisių ir daržovių produktams ir prinokusiems bananams netaikoma nei Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalis, nei specialusis prekybos standartas. Nepaisant to, kilmės ženklavimas yra svarbus ir būtinas vartotojams, atsižvelgiant į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo““⁽⁶⁾ (toliau – strategija „Nuo ūkio iki stalo“), kurio vienas iš tikslų yra vartotojams suteikti galimybių maisto produktus rinktis vadovaujantis informuotumo ir tvarumo principais, todėl toks ženklavimas turėtų būti privalomas ir tokiems produktams, kurie skirti tiesiogiai vartoti po paprastų operacijų, pavyzdžiui, džiovinimo ar nokinimo;
- (7) atsižvelgiant į didelę Sąjungoje parduodamų bananų veislių įvairovę ir prekybos praktiką, turėtų būti išlaikyti minimalieji standartai neprinokusiems žaliems bananams. Tačiau, siekiant išvengti nereikalingų prekybos kliūčių, bananų prekybos standartą tikslinga suderinti su Maisto kodeksu ir taikyti jį daugiau veislių. Siekiant sumažinti maisto švaistymą ir maisto nuostolius įgyvendinant strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, visų pirma didinant skirstymo į porcijas lankstumą, tikslinga atsakyti reikalavimu, kad kekę ar jos dalį sudarytų bent keturi bananai, kaip numatyta Maisto kodekse. Atsižvelgiant į siekiamus tikslus, tikslinga leisti bananus auginančioms valstybėms narėms savo teritorijoje taikyti nacionalinius standartus savo produkcijai, jei tos taisyklės neprieštarauja Sąjungos standartams ir netrukdo laisvam bananų judėjimui Sąjungoje;
- (8) reikėtų atsižvelgti į tai, kad dėl klimato veiksnių auginimo sąlygos Madeiroje, Azorų salose, Algarvėje, Kanarų salose, Kretoje, Lakonijoje ir Kipre yra sudėtingos. Todėl tose geografinėse vietovėse užaugintų tam tikrų bananų minimalusis ilgis neatitinka nustatytojo tarptautiniame standarte. Tokiais atvejais šiais bananais prekiauti turėtų būti leidžiama;
- (9) kad būtų išvengta nereikalingų prekybos kliūčių, jei atskiriems produktams turi būti nustatyti specialieji prekybos standartai, tie standartai turėtų atitikti nustatytuosius Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JTEEK) priimtuose standartuose. Jei Sąjungos lygmeniu nėra priimta jokie specialiojo prekybos standarto, tais atvejais, kai produktų turėtojas gali įrodyti, kad produktai atitinka kurį nors taikomą JTEEK standartą, laikoma, kad tie produktai atitinka bendrąjį prekybos standartą;
- (10) siekiant atsižvelgti į strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir vartotojų interesus, visiems į šio reglamento taikymo sritį įtrauktiems sektoriams taikomuose prekybos standartuose turėtų būti išlaikyti aukštos kokybės reikalavimai, kurie yra tarptautinio konsensuso dalykas ir kartu skatina taikyti alternatyvius naudojimo būdus, kad tais atvejais, kai nesilaikoma standarto, būtų išvengta maisto nuostolių ir maisto švaistymo. Tai turėtų būti taikoma visiems produktams, kurie neatitinka JT EEK prekybos standartų II klasės reikalavimų, tačiau tebėra valgomi. Todėl tam tikriems produktams, kurie yra skirti perdirbti arba kuriuos gamintojas tiesiogiai parduoda vartotojams, turėtų būti numatytos prekybos standartų taikymo išimtys;

⁽⁶⁾ COM(2020) 381 final.

- (11) tam tikri vaisių ir daržovių produktai gali turėti savybių, kurios neatitinka taikomų prekybos standartų. Vis dėlto tų vaisių bei daržovių auginimas ir vietos vartojimas gali būti tradiciškai nusistovėję. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos prekybos standartų neatitinkančiais produktais, kurie laikomi tinkamais vartoti vietos bendruomenėse, nebūtų trukdoma prekiauti vietoje, Sąjungos prekybos standartai tiems produktams turėtų būti netaikomi, išskyrus atvejus, kai ši išimtis gali trukdyti konkurencijai didelėje vidaus rinkos dalyje arba ją iškraipyti, arba kelti pavojų laisvai prekybai ar bet kurio iš Sutarties 39 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimui;
- (12) siekiant sumažinti administracinę naštą tiek prekiautojams, tiek institucijoms, atliekančioms kontrolę pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 4 dalį, keliems vaisių ir daržovių produktams gali būti taikomos nuo prekybos standartų nukrypti leidžiančios nuostatos. Vis dėlto kilmės ženklavimas yra būtinas vartotojams ir, laikantis strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ politikos krypties, pagal kurią turėtų būti teikiama daugiau informacijos, kad vartotojai galėtų rinktis turėdami daugiau informacijos, tokių produktų kilmės šalį nurodyti turėtų būti privaloma;
- (13) prekybos standartai, susiję su dovanojamais produktais, turėtų būti supaprastinti, siekiant sumažinti prekiautojams tenkančią administracinę naštą nedarant poveikio kokybei. Jei produktas yra aiškiai paženklinamas nurodant, kad jis skirtas dovnoti, kiti ženklavimo duomenys turėtų būti neprivalomi. Vis dėlto, siekiant apsaugoti dovanojamo produkto gavėją, tas produktas turėtų atitikti su kokybe susijusius bendrojo prekybos standarto reikalavimus;
- (14) siekiant užtikrinti, kad patikros būtų atliekamos tinkamai ir veiksmingai, sąskaitose faktūrose ir su jomis pateikiamuose dokumentuose, išskyrus vartotojams skirtus dokumentus, turėtų būti nurodyta tam tikra pagrindinė prekybos standartuose nurodyta informacija;
- (15) prekybos standartuose numatytus informacinius duomenis reikėtų aiškiai nurodyti ant pakuotės ir (arba) etiketės. Siekiant išvengti sukčiavimo ir vartotojų klaidinimo atvejų, prekybos standartuose numatyti informaciniai duomenys vartotojams turėtų būti prieinami prieš perkant, be kita ko, nuotolinės prekybos atveju, nes patirtis rodo, kad esama sukčiavimo rizikos ir standartuose numatytos vartotojų apsaugos vengimo;
- (16) siekiant išvengti vartotojų klaidinimo dėl klasės, mažmeninės prekybos etape reikalaujamuose informaciniuose duomenyse neturėtų būti vartojami terminai, kaip antai „aukščiausios kokybės“, „premium“, ar panašios formuluotės, kurios nėra reglamentuojamos faktinės produkto kokybės apibūdinimo tikslais, tačiau galima pateikti bet kokią kitą informaciją, pavyzdžiui, „transportavimas oru“, ar panašią faktinę informaciją, kuri neklaidina vartotojo;
- (17) siekiant išvengti vartotojų klaidinimo dėl produktų kilmės, kilmės šalies nuoroda turėtų būti geriau matoma nei pakuotojo šalies nuoroda;
- (18) atsižvelgiant į tam tikrą vartotojų paklausą, rinkai vis dažniau pateikiama pakuočių, kuriose yra skirtingų produktų arba skirtingų tos pačios rūšies produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, mišinių. Vykdamą sąžiningą prekybą būtina, kad vienoje pakuotėje parduodami produktai arba tam tikrų rūšių produktai būtų vienodos kokybės. Vienodą produktų, kurių Sąjungos standartai nepatvirtinti, kokybę galima užtikrinti bendromis nuostatomis. Todėl turėtų būti nustatyti ženklavimo reikalavimai, taikomi įvairių produktų arba įvairių rūšių produktų mišiniams toje pačioje pakuotėje. Jie turėtų būti ne tokie griežti nei nustatyti prekybos standartuose, nes mišinių ženklavimas yra sudėtingesnis, o jų taikymas gali trukdyti prekiauti tais produktais;
- (19) iš trečiųjų šalių importuojami vaisiai ir daržovės turi atitikti prekybos standartus arba jiems lygiaverčius standartus. Todėl turėtų būti nustatytos sąlygos, kuriomis importuojami produktai laikomi atitinkančiais Sąjungos prekybos standartus lygiaverčiu mastu;
- (20) siekiant veiklos vykdytojams ir nacionalinėms administracijoms suteikti pakankamai laiko prisitaikyti prie šiuo reglamentu nustatytų pakeitimų, šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2025 m. sausio 1 d.;

- (21) atsižvelgiant į Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 suteiktą įgaliojimą, susijusį su prekybos standartų taisyklėmis, vaisių ir daržovių sektoriaus produktų minimaliaisiais kokybės reikalavimais ir importuojamų produktų atitiktimi Sąjungos prekybos standartams, esminį ryšį, tas taisykles tikslinga nustatyti tame pačiame deleguotajame akte,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

ĮVADINĖS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

- Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės, kuriomis papildomas Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su jo 75 straipsnio 1 dalyje nurodytais prekybos standartais, minimaliaisiais prekybos reikalavimais dėl vaisių ir daržovių sektoriaus produktų, kurie skirti parduoti švieži, kaip nurodyta to reglamento 76 straipsnyje, ir importuojamų produktų atitiktimi Sąjungos prekybos standartams, kaip nurodyta to reglamento 89 straipsnyje.
- Šis reglamentas taikomas šiems sektoriams ir produktams:
 - vaisių ir daržovių sektoriui, nurodytam Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies i punkte;
 - džiovintiems vaisiams, kurių KN kodai yra 0804 20 90, 0806 20 ir ex 0813, nurodytiems to reglamento I priedo X dalyje;
 - bananams, kurių KN kodas yra 0803 90 10, nurodytiems to reglamento I priedo XI dalyje.
- Taikant šį reglamentą, produkto kilmės šalis nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013 ⁽⁷⁾ 60 straipsnį.

II SKYRIUS

PREKYBOS STANDARTAI

2 straipsnis

1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų vaisių ir daržovių bendrasis prekybos standartas

- Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalies reikalavimai yra 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų vaisių ir daržovių bendrasis prekybos standartas.

1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti vaisiai ir daržovės turi atitikti tą bendrąjį prekybos standartą, išskyrus atvejus, kai jiems taikomas specialusis prekybos standartas.

Išsamūs bendrojo prekybos standarto duomenys pateikti šio reglamento I priedo A dalyje.

- Jei 1 dalyje nurodytų vaisių ir daržovių turėtojas gali įrodyti, kad produktai atitinka kurį nors taikomą Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) priimtą standartą, laikoma, kad produktai atitinka 1 dalyje nurodytą bendrąjį prekybos standartą.

⁽⁷⁾ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

3. Šiame straipsnyje turėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris fiziškai turi atitinkamus produktus arba siūlo juos parduoti nuotoliniu būdu arba bet kokiomis skaitmeninėmis priemonėmis.

3 straipsnis

Tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei prinokusių bananų kilmės nuoroda

Kilmės šalies nuoroda ženklinami šie produktai:

- a) džiovinti vaisiai, kurių KN kodas yra ex 0813 ir kurie nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedo X dalyje;
- b) džiovintos figos, kurių KN kodas yra 0804 20 90;
- c) džiovintos vynuogės, kurių KN kodas yra 0806 20;
- d) prinokę bananai, kurių KN kodas 0803 90 10, sunokinti Sąjungos teritorijoje.

4 straipsnis

Specialieji prekybos vaisiais ir daržovėmis bei bananais standartai

1. I priedo B dalyje nustatytus specialiuosius prekybos standartus turi atitikti šie produktai arba sektoriai:

- a) obuoliai;
- b) citrusiniai vaisiai;
- c) kiviai;
- d) salotos, garbanotosios ir plačialapės trūkažolės,
- e) persikai ir nektarinai;
- f) kriaušės;
- g) braškės ir žemuogės;
- h) saldžiosios paprikos;
- i) valgomosios vynuogės;
- j) pomidorai;
- k) bananai.

2. Taikant 1 dalies k punktą taikomos šios nuostatos:

- a) I priedo B dalies 11 dalyje nustatytas specialusis bananų sektoriaus prekybos standartas, taikomas to priedo priedėlyje išvardytų veislių bananams, išskyrus perdirbti skirtus bananus. Šis prekybos standartas taikomas trečiųjų šalių bananams, pateikiant juos į laisvą apyvartą, Sąjungos bananams – pirmojo iškrovimo Sąjungoje etapu, o tiems bananams, kurie vartotojams pateikiami švieži tame regione, kuriame buvo išauginti, – juos išvežant iš pakavimo patalpų.
- b) Specialusis prekybos standartas, nurodytas a punkte, tolesniuose prekybos etapuose neturi įtakos taikymui nacionalinių taisyklių, kurios:
 - i) netrukdo trečiųjų šalių ar kitų Sąjungos regionų bananų, atitinkančių pirmoje pastraipoje nurodytą prekybos standartą, laisvai apyvartai ir
 - ii) nėra nesuderinamos su pirmoje pastraipoje nurodytu prekybos standartu.

5 straipsnis

Prekybos standartų taikymo išimtys ir netaikymas

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 2 ir 3 dalių:
 - a) nereikalaujama, kad toliau išvardyti produktai atitiktų prekybos standartus:
 - i) produktai, ant kurių aiškiai užrašyta „skirta perdirbti“ arba „skirta pašarams“ ar kita lygiavertė frazė ir kurie:
 - skirti perdirbti pramoniniu būdu arba
 - pateikiami mažmeninei prekybai vartotojams asmeniškai naudoti ir skirti jų atliekamam perdirbimui, arba
 - skirti šios dalies b punkto xvii papunktyje nurodytiems produktams ruošti, arba
 - skirti pašarams arba kitoms ne maisto reikmėms;
 - ii) produktai, kuriuos gamintojas tiesiogiai parduoda vartotojams asmeninėms reikmėms savo valdoje arba kompetentingos institucijos nustatytoje tam tikroje gamybos vietovėje:
 - vietos turguje tik gamintojams skirtoje vietoje arba
 - tiesiogiai pristatant;
 - iii) produktai, parduodami kaip maistui skirti daigai, kurie išauginti iš augalų, priskiriamų prie Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedo IX dalyje nurodytų vaisių ir daržovių, sėklų;
 - iv) konkretaus regiono produktai, kurie to regiono mažmeninės prekybos atstovų parduodami nusistovėjusio tradicinio vietos vartojimo reikmėms arba išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, laikantis šio straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų;
 - b) nereikalaujama, kad toliau išvardyti produktai atitiktų prekybos standartą, išskyrus reikalavimą dėl Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalyje nurodytos kilmės šalies nuorodos:
 - i) miško grybai, kurių KN kodai yra ex 0709 51–ex 0709 56 ir 0709 59;
 - ii) kaparėliai, kurių KN kodas 0709 99 40;
 - iii) kartieji migdolai, kurių KN kodas yra 0802 11 10;
 - iv) migdolai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 12;
 - v) lazdynų riešutai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 22;
 - vi) graikiniai riešutai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 32;
 - vii) pistacijos be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 52;
 - viii) makadamijos be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 62;
 - ix) pušų riešutai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 92;
 - x) kariojos, kurių KN kodas 0802 99 10;
 - xi) kiti riešutai, kurių KN kodas yra 0802 99 90;
 - xii) džiovinti tikrieji bananai, kurių KN kodas yra 0803 10 90;
 - xiii) džiovinti citrusiniai vaisiai, kurių KN ex kodas yra ex 0805;
 - xiv) atogrąžų riešutų mišiniai, kurių KN kodas yra 0813 50 31;
 - xv) kitų riešutų mišiniai, kurių KN kodas yra 0813 50 39;
 - xvi) šafranas, kurio KN kodas yra 0910 20;

- xvii) prie vaisių ir daržovių priskiriami ir Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedo IX dalyje išvardyti produktai, kuriuos ruošiant atliktas ne tik apipjaustymas, kaip nurodyta taikomame JT EEK specialiajame standarte, arba kurie nėra nepažeisti, kaip apibrėžta bendrajame prekybos standarte, ir paruošti tiesiogiai vartoti švieži arba virti ar kepti;
- c) dovanojimo atveju, išskyrus nemokamą paskirstymą, kuriam taikomi Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 222 straipsnyje nurodyti susitarimai ir sprendimai arba kuris remiamas pagal veiksmų programas remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ⁽⁸⁾ 52 straipsniu, produktai, kuriems taikomas šis reglamentas, turi atitikti bendrąjį prekybos standartą, išskyrus, kiek tai susiję su ženklinimo nuostatomis, jei jie aiškiai pažymėti žodžiais „skirta dovanoti“ arba lygiaverčiu ženklu.
2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 2 ir 3 dalių, nereikalaujama, kad toliau nurodyti produktai atitiktų prekybos standartus tam tikroje atitinkamos valstybės narės nustatytoje gamybos vietovėje, įskaitant atvejus, kai ta gamybos vietovė yra tarpvalstybinė teritorija, kaip apibrėžta atitinkamų valstybių narių:
- a) augintojo parduoti arba pristatyti į paruošimo ir pakavimo punktus ar sandėliavimo patalpas arba iš augintojo valdos į tuos punktus išsiųsti produktai;
- b) iš sandėliavimo patalpų į paruošimo ir pakavimo punktus pristatyti produktai;
- c) ES kilmės produktai, kurie neatitinka šiame reglamente nustatytų prekybos standartų dėl force majeure aplinkybių ⁽⁹⁾, dėl kurių valstybės narės gali nuspręsti, kad produktai gali būti parduodami jų teritorijoje jų nurodytomis sąlygomis.
3. Kad būtų galima taikyti 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, c punkte ir 2 dalyje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas, prekyautojai valstybės narės kompetentingai institucijai pateikia įrodymus, kad atitinkami produktai tenkina tose dalyse nustatytas sąlygas, visų pirma susijusias su jų numatoma paskirtimi.
4. Prekiautojai gali taikyti 1 dalies a punkto iv papunktyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą tik tuo atveju, jei valstybės narės anksčiau yra priėmusios taisykles, pagal kurias tokiems produktams taikoma išimtis. Tokios taisyklės negali trukdyti konkurencijai didelėje vidaus rinkos dalyje arba ją iškraipyti, kelti pavojaus laisvai prekybai arba bet kurio iš Sutarties 39 straipsnio tikslų įgyvendinimui. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie taisykles, kurias jos priėmė šiuo klausimu. Komisija informuoja kitas valstybes nares apie visus atvejus, kai jai buvo pranešta apie tokias taisykles.
5. 2 dalies c punkte ir 4 dalyje nurodyti pranešimai teikiami pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2017/1183 ⁽¹⁰⁾.

6 straipsnis

Informaciniai duomenys visoje tiekimo grandinėje

1. Informaciniai duomenys, kurių reikalaujama I priedo ženklinimo nuostatose, nurodomi įskaitomai ir aiškiai ant vienos pakuotės pusės, neištrinamai atspausdinant tiesiai ant pakuotės arba etiketėje, kuri yra pakuotės sudėtinė dalis arba prie pakuotės pritvirtinta, ir neturi būti klaidinantis.

⁽⁸⁾ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

⁽⁹⁾ Komisijos pranešimas C(88) 1696 dėl force majeure Europos žemės ūkio teisėje (OL C 259, 1988 10 6, p. 10).

⁽¹⁰⁾ 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/1183 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 papildymo, susijusio su informacijos ir dokumentų teikimu Komisijai (OL L 171, 2017 7 4, p. 100).

2. Siunčiamų nepakuotų ir tiesiai į transporto priemonę pakraunamų prekių 1 dalyje nurodyti informaciniai duomenys pateikiami dokumente, siunčiamame kartu su prekėmis, arba nurodomi transporto priemonės viduje, gerai matomoje vietoje pateiktame užrašė.
3. Nuotolinės prekybos sutarčių, kurios apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES ⁽¹¹⁾ 2 straipsnio 7 punkte, atveju informaciniai duomenys, įskaitant vieną faktiškai siūlomo parduoti produkto kilmės šalį, turi būti prieinami prieš sudarant pirkimo sutartį.
4. Sąskaitose faktūrose ir pridedamuose dokumentuose, išskyrus vartotojui skirtus kvitus, nurodomas produkto pavadinimas ir kilmės šalis, taip pat klasė, veislė arba prekinis tipas, jeigu šią informaciją pateikti reikalaujama specialiajame prekybos standarte, arba tai, kad produktas yra skirtas perdirbti.
5. Galimybė ženklinti regioninę arba vietos kilmę, kaip nurodyta I priedo B dalyje, nedaro poveikio tam tikroms geografinėms nuorodoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1151/2012 ⁽¹²⁾ suteiktais apsaugai.

7 straipsnis

Informaciniai duomenys mažmeninės prekybos etape

1. Mažmeninės prekybos etape informaciniai duomenys, kurių reikalaujama šiame reglamente, turėtų būti įskaitomi ir aiškiai pateikti. Produktai parduoti gali būti pateikti, jei mažmenininkas pastebimoje vietoje, šalia produkto ir įskaitomai pateikia informacinius duomenis, kuriuose nurodoma kilmės šalis ir, jei taikoma, klasė, dydis ir veislė arba prekinis tipas, tokiu būdu, kad vartotojas nebūtų suklaidintas.

Papildomi terminai, kurie rodytų geresnę ir (arba) aukščiausią kokybę, negali būti įtraukiami. Visų pirma etiketėje negali būti jokių kokybės deskriptorių, išskyrus informaciją, nurodytą I priede nustatytame ženklinimo reikalavime.

Kai nurodoma pakuotojo ir (arba) siuntėjo šalis arba kai nurodyta veislė primena tam tikrą vietą, kilmės šalį žymintys ženklai turi būti didesni ir lengviau įžiūrimi už tuos, kuriais nurodoma pakuotojo ir (arba) siuntėjo šalis ir veislė, jei skiriasi.

2. Produktų, kurie yra fasuoti, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1169/2011 ⁽¹³⁾, atveju, be visos informacijos, kurios reikalaujama prekybos standartuose, dar nurodomas grynasis svoris, vadovaujantis tame reglamente nustatytais taisyklėmis.

8 straipsnis

Mišiniai

1. Leidžiama prekiauti skirtingų produktų arba skirtingų tos pačios rūšies produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, mišiniais pakuotėse, kurių grynasis svoris yra 10 kg ar mažesnis, jei:
 - a) tie produktai ir skirtingi tos pačios rūšies produktai yra vienodos kokybės, o kiekvienas atitinkamas produktas atitinka susijusį taikytiną specialųjį prekybos standartą arba, jei tam tikram produktui specialusis prekybos standartas netaikomas, – bendrąjį taikytiną prekybos standartą;

⁽¹¹⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

⁽¹²⁾ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

⁽¹³⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011 11 22, p. 18).

- b) pakuotė paženklinta pagal šį reglamentą ir taikytinas Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 nuostatas ir
- c) įvairių produktų mišinys vartotojo neklaidina.

2. 1 dalies a punkto reikalavimai netaikomi mišinyje esantiems produktams, kurie nėra 1 straipsnyje nurodytų vaisių ir daržovių, džiovintų vaisių ar bananų sektorių produktai.

3. Jei produktai, esantys skirtingų produktų arba skirtingų tos pačios rūšies produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, mišinyje, yra kilę iš daugiau nei vienos valstybės narės ar trečiosios šalies, tai, atsižvelgiant į konkretų atvejį, vietoj oficialiųjų kilmės šalių pavadinimų gali būti pateikiama viena iš šių frazių:

- a) „ES“;
- b) „ne ES“;
- c) „ES ir ne ES“.

III SKYRIUS

SU IMPORTUOJAMAIŠ PRODUKTAIS SUSIJĘ PREKYBOS STANDARTAI

9 straipsnis

Importuojamų produktų atitikties lygio laikymo lygiaverčiu sąlygos

1. 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytame sektoriuje trečiosios šalies prašymu Komisija gali patvirtinti atitikties prekybos standartams patikras, kurias ta trečioji šalis atlieka prieš importuodama į Sąjungą.
2. 1 dalyje nurodytas patvirtinimas gali būti suteiktas trečiosioms šalims, kuriose užtikrinama į Sąjungą eksportuojamų produktų atitiktis Sąjungos prekybos standartams arba bent jiems lygiaverčiams standartams, laikantis Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/2430 ⁽¹⁴⁾ 8 straipsnio 2 dalies.
3. Patvirtinimas taikomas tik atitinkamos trečiosios šalies kilmės produktams, o jo taikymo aprėptis gali apimti tik tam tikrus produktus.
4. Kad gautų 1 dalyje nurodytą patvirtinimą, trečiosios šalies kontrolės įstaigos, kurios bus atsakingos už atitikties prekybos standartams patikras, privalo:
 - a) būti oficialios įstaigos arba įstaigos, kurias oficialiai pripažino trečiosios šalies kompetentinga institucija;
 - b) pateikti pakankamas garantijas ir turėti reikiamą personalą, įrangą ir patalpas patikroms atlikti taikant Įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/2430 10 straipsnio 1 dalyje nurodytus metodus arba lygiaverčius metodus.

⁽¹⁴⁾ 2023 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/2430, kuriuo nustatomos vaisių ir daržovių sektoriaus, tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei bananų sektoriaus produktų atitikties prekybos standartams patikrų taisyklės (OL L, 2023/2430, 3.11.2023, ELI link: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2430/oj).

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*10 straipsnis***Panaikinimas**

Igyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 543/2011 ir (ES) Nr. 1333/2011 bei Reglamentas (EB) Nr. 1666/1999 panaikinami.

Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos atitinkamai nuorodomis į šį reglamentą ir į Igyvendinimo reglamentą (ES) 2023/2430 ir turi būti skaitomos pagal šio reglamento II priede pateiktą atitikties lentelę.

*11 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2025 m. sausio 1 d., išskyrus 5 straipsnio 1 dalies c punktą, kuris taikomas nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. rugpjūčio 17 d.

Komisijos vardu

Pirmininkė

Ursula VON DER LEYEN

I PRIEDAS

2, 4 ir 6 STRAIPSNIUOSE NURODYTI PREKYBOS STANDARTAI

A DALIS

BENDRASIS PREKYBOS STANDARTAS

Šiuo bendruoju prekybos standartu nustatomi kokybės reikalavimai, taikomi paruoštiems ir supakuotiems vaisiams ir daržovėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- šiek tiek prastesnės kokybės dėl brendimo ir polinkio gesti.

1. BŪTINIAUSI REIKALAVIMAI

Atsižvelgiant į leidžiamąsias nuokrypas, produktai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; produktai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.
- Produktų būklė turi būti tokia, kad jie:
 - nenukentėtų vežant ir tvarkant,
 - į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

2. BŪTINIAUSI PRINOKIMO REIKALAVIMAI

Produktai turi būti pakankamai, bet ne per daug subrendę, o vaisiai turi būti pakankamai prinokę, bet nepernokę.

Produktai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks.

3. LEIDŽIAMOSIOS NUOKRYPOS

Kiekvienoje partijoje gali būti 10 % produktų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių būtiniausių kokybės reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

4. ŽENKLINIMAS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui: gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

⁽¹⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Kilmė

Kilmės šalies pavadinimas ⁽²⁾. Produktų, kilusių iš valstybės narės, kilmės šalis nurodoma tos kilmės šalies kalba arba bet kuria kita paskirties šalies vartotojams suprantama kalba. Kitų produktų kilmės šalis nurodoma bet kuria paskirties šalies vartotojams suprantama kalba.

Ant pakuočių nebūtina pateikti pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti vartotoją galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

B DALIS

SPECIALIEJI PREKYBOS STANDARTAI

1 DALIS

Obuolių prekybos standartas

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Malus domestica* Borkh. išaugintų veislių obuoliams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus obuolius.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems obuoliams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių obuoliai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; obuoliai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,

⁽²⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

- be didelio stikliškumo, išskyrus šio standarto priedėlyje išvardytas „V“ raide pažymėtas veisles,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Obuoliai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad jie:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Obuoliai turi būti pakankamai subrendę ir prinokę.

Obuoliai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks, kaip reikalaujama atsižvelgiant į veislės savybes.

Siekiant patikrinti būtiniausius prinokimo reikalavimus, galima atsižvelgti į kelis parametrus (pavyzdžiui, morfologinį aspektą, skonį, tvirtumą ir refraktometrinį indeksą).

C. Klasifikavimas

Obuoliai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šios klasės obuoliai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes ⁽¹⁾ ir nepažeistą kotelį.

Obuoliai turi atitikti šiuos būtiniausius veislei būdingos paviršiaus spalvos reikalavimus:

- 3/4 viso A spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti raudonos spalvos,
- 1/2 viso B spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti mišrios raudonos spalvos,
- 1/3 viso C spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti vos paraudęs, rausvos spalvos ar dryžuotas,
- D spalvų grupės obuoliams netaikomi būtiniausi spalvos reikalavimai.

Minkštumas turi būti visiškai sveikas.

Obuoliai turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra obuolių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- labai nežymius odelės defektus,
- labai nedidelį rūdėtumą ⁽²⁾, pvz.:
 - rudas dėmės, kurios yra tik kotelio įdubos ribose ir kurios negali būti šiurkščios, ir (arba)
 - nedideles pavienės rūdėtumo žymes.

ii) *I klasė*

Šios klasės obuoliai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes ⁽³⁾.

Obuoliai turi atitikti šiuos būtiniausius veislei būdingos paviršiaus spalvos reikalavimus:

- 1/2 viso A spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti raudonos spalvos,
- 1/3 viso B spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti mišrios raudonos spalvos,

⁽¹⁾ Nebaigtinis veislių sąrašas, kuriame nurodyta spalvos ir rūdėtumo klasifikacija, pateikiamas šio standarto priedėlyje.

⁽²⁾ Veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „R“ raide, nuostatos dėl rūdėtumo netaikomos.

⁽³⁾ Nebaigtinis veislių sąrašas, kuriame nurodyta spalvos ir rūdėtumo klasifikacija, pateikiamas šio standarto priedėlyje.

- 1/10 viso C spalvų grupės obuolių paviršiaus turi būti vos paraudęs, rausvos spalvos ar dryžuotas,
- D spalvų grupės obuoliams netaikomi būtiniausi spalvos reikalavimai.

Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra obuolių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus brandos defektas,
- nežymus spalvos defektas,
- nežymus sumušimas, kuris neviršija 1 cm² viso paviršiaus ploto ir kurio spalva nepakitusi,
- nežymūs odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 2 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 1 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 0,25 cm²;
- labai nedidelis rūdėtumas ⁽⁶⁾, pvz.:
 - rudos dėmės, kurios gali būti ir šiek tiek už kotelio arba piestelės įdubos ribų, bet negali būti šiurkščios, ir (arba)
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas, neviršijantis 1/5 viso vaisiaus paviršiaus ir labai nesiskiriantis nuo bendros vaisiaus spalvos, ir (arba)
 - ryškus rūdėtumas, neviršijantis 1/20 viso vaisiaus paviršiaus, o
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas ir ryškus rūdėtumas kartu negali viršyti daugiausia 1/5 viso vaisiaus paviršiaus.

Obuolių kotelio gali nebūti, jeigu jis pašalintas švariai, o šalia esanti odelė nepažeista.

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriami obuoliai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų kokybės reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Minkštimas turi būti be didesnių defektų.

Jeigu obuoliai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- brandos defektai,
- spalvos defektai,
- nežymus sumušimas, neviršijantis 1,5 cm² ploto, kuris gali būti šiek tiek pakitusios spalvos,
- odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 4 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 2,5 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 1 cm²;
- labai nedidelis rūdėtumas ⁽⁷⁾, pvz.:
 - rudos dėmės, kurios gali būti ir už kotelio arba piestelės įdubos ribų, ir gali būti šiek tiek šiurkščios, ir (arba)
 - neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas, neviršijantis 1/2 viso vaisiaus paviršiaus ir labai nesiskiriantis nuo bendros vaisiaus spalvos, ir (arba)

⁽⁶⁾ Veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „R“ raide, nuostatos dėl rūdėtumo netaikomos.

⁽⁷⁾ Veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „R“ raide, nuostatos dėl rūdėtumo netaikomos.

- ryškus rūdėtumas, neviršijantis 1/3 viso vaisiaus paviršiaus, o
- neryškus, tinklą primenantis rūdėtumas ir ryškus rūdėtumas kartu negali viršyti daugiausia 1/2 viso vaisiaus paviršiaus.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal svorį.

Mažiausias obuolių dydis turi būti 60 mm, jei matuojamas skersmuo, arba 90 g, jei matuojamas svoris. Gali būti priimtini ir mažesnio dydžio vaisiai, jei jų minkštimo refraktometrinis indeksas ⁽⁸⁾ yra 10,5° Brix arba didesnis, o vaisių dydis ne mažesnis kaip 50 mm arba 70 g.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį pakuotėje, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

- 5 mm, jei vaisiai yra ekstra klasės ir I bei II klasių, pakuojami eilėmis ir sluoksniais. Tačiau „Bramley’s Seedling“ („Bramley“, „Triomphe de Kiel“) ir „Horneburger“ veislių obuolių skersmuo gali skirtis 10 mm, o
- 10 mm, jei vaisiai yra I klasės, supakuoti prekinėse pakuotėse arba laisvai suberti pakuotėje. Tačiau „Bramley’s Seedling“ („Bramley“, „Triomphe de Kiel“) ir „Horneburger“ veislių obuolių skersmuo gali skirtis 20 mm;

b) pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

- ekstra klasės ir I bei II klasių obuolių, supakuotų eilėmis ir sluoksniais:

Skirtumas (g)	Svorio skirtumas (g)
70–90	15
91–135	20
136–200	30
201–300	40
> 300	50

- I klasės vaisių, supakuotų prekinėse pakuotėse arba laisvai subertų pakuotėje:

Skirtumas (g)	Vienodumas (g)
70–135	35
136–300	70
> 300	100

Supakuotų prekinėse pakuotėse ar laisvai subertų pakuotėje II klasės vaisių dydžio vienodumo reikalavimai nenustatomi.

Smulkiavaisių obuolių veislėms, kurios šio standarto priedėlyje pažymėtos „M“ raide, dydžio nuostatos netaikomos. Tų smulkiavaisių veislių obuolių Brix vertė ⁽⁹⁾ turi būti ne mažesnė nei 12°.

⁽⁸⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

⁽⁹⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % obuolių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų. Ši leidžiamoji nuokrypa negali būti taikoma produktams, kurių:

- skersmuo yra 5 mm arba daugiau mažesnis nei mažiausias skersmuo,
- svoris yra 10 g arba daugiau mažesnis nei mažiausias svoris.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės, dydžio (jeigu pagal jį rūšiuojama) ir vienodai prinokę obuoliai.

Ekstra klasės vaisiai turi būti ir vienodos spalvos.

Tačiau labai skirtingų veislių obuolius galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jie yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės vaisiai – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

B. Pakavimas

Obuoliai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti. Visų pirma, prekinės pakuotės, kurių grynasis svoris yra didesnis kaip 3 kg, turi būti pakankamai tvirtos, kad produktai būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klizais.

Lipdukai, klizuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klizų žymių ir nebūtų pažeista odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁰⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Obuoliai“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas. Veislių pavadinimai, jei pakuotėje yra labai skirtingų veislių obuolių.
- Gali būti pateikiamas veislės pavadinimo sinonimas. Prekės pavadinimas ⁽¹¹⁾ gali būti pateikiamas tik su veislės pavadinimu arba jo sinonimu.
- Mutantų, kurių veislė saugoma, atveju šis veislės pavadinimas gali pakeisti pagrindinės veislės pavadinimą. Mutantų, kurių veislė nesaugoma, atveju šis mutanto pavadinimas gali būti tik papildomai nurodomas prie pagrindinės veislės pavadinimo.
- „Smulkiavaisė veislė“, jei tinkama.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽¹²⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuoti labai skirtingų veislių obuoliai, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės pavadinimo nurodoma kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis arba, jeigu vaisiai pakuojami eilėmis ir sluoksniais, vaisių skaičius.

Jei identifikuojama pagal dydį, turėtų būti nurodoma:

- a) jeigu produktams taikomos vienodumo taisyklės – mažiausias ir didžiausias skersmuo arba mažiausias ir didžiausias svoris;
- b) pasirinktinai, jeigu produktams netaikomos vienodumo taisyklės – mažiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmuo arba svoris, pridėdant „ir didesni“ ar lygiavertį užrašą arba, jei taikoma, nurodant didžiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmenį arba svorį.

⁽¹⁰⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽¹¹⁾ Prekės pavadinimas gali būti prekės ženklas, kurį prašoma apsaugoti arba kurio apsauga suteikta, ar bet koks kitas komercinis pavadinimas.

⁽¹²⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

Priedėlis

Nebaigtinis obuolių veislių sąrašas

Į sąrašą neįtrauktų veislių vaisiai turi būti rūšiuojami pagal jų veislės požymius.

Kai kuriais toliau pateikiamose lentelėse išvardytų veislių obuoliais gali būti prekiaujama tokiais pavadinimais, kuriuos siekiama apsaugoti kaip prekių ženklus arba kurie kaip prekių ženklai jau saugomi vienoje ar keliose valstybėse. Pirmos trys toliau pateiktos lentelės skiltys neskirtos tokiems prekių ženklaus. Nuoroda į žinomus prekių ženklus pateikiama ketvirtoje skiltyje tik informacijos tikslais.

Paaškinimai:

M = smulkiavaisė veislė

R = rūdėta veislė

V = stikliška

* = mutantas be veislės apsaugos, bet susijęs su registruotu / saugomu prekių ženklu; žvaigždute nepažymėti mutantai yra saugomos veislės

Veislės	Mutantas	Sinonimai	Prekių ženklai	Spalvos grupė	Papildomos specifikacijos
African Red			African Carmine TM	B	
Akane		Tohoku 3, Primerouge		B	
Alkmene		Early Windsor		C	
Alwa				B	
Amasya				B	
Ambrosia			Ambrosia ®	B	
Annurca				B	
Ariane			Les Naturianes ®	B	
Arlet		Swiss Gourmet		B	R
AW 106			Sapora ®	C	
Belgica				B	

Belle de Boskoop		Schone van Boskoop, Goudreinette		D	R
	Boskoop rouge	Red Boskoop, Roter Boskoop, Rode Boskoop		B	R
	Boskoop Valastrid			B	R
Berlepsch		Freiherr von Berlepsch		C	
	Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch		B	
Bonita				A	
Braeburn				B	
	Hidala		Hillwell ®	A	
	Joburn		Aurora ™, Red Braeburn ™, Southern Rose ™	A	
	Lochbuie Red Braeburn			A	
	Mahana Red Braeburn		Redfield ®	A	
	Mariri Red		Eve ™, Aporo ®	A	
	Royal Braeburn			A	
Bramley's Seedling		Bramley, Triomphe de Kiel		D	
Cardinal				B	
Caudle			Cameo ®, Camela®	B	

	Cauflight		Cameo ®, Camela®	A	
CIV323			Isaaq ®	B	
CIVG198			Modi ®	A	
Civni			Rubens ®	B	
Collina				C	
Coop 38			Goldrush ®, Delisdor ®	D	R
Coop 39			Crimson Crisp ®	A	
Coop 43			Juliet ®	B	
Coromandel Red		Corodel		A	
Cortland				B	
Cox's Orange Pippin		Cox orange, Cox's O.P.		C	R
Cripps Pink			Pink Lady ®, Flavor Rose ®	C	
	Lady in Red		Pink Lady ®	B	
	Rosy Glow		Pink Lady ®	B	
	Ruby Pink			B	
Cripps Red			Sundowner ™, Joya ®	B	
Dalinbel			Antares ®	B	R
Dalitron			Altess ®	D	
Delblush			Tentation ®	D	
Delcorf			Delbarestivale ®	C	
	Celeste			B	
	Bruggers Festivale		Sissired ®	A	
	Dalili		Ambassy ®	A	
	Wonik*		Apache ®	A	

Delcoros			Autento ®	A	
Delgollune			Delbard Jubilé ®	B	
Delicious ordinaire		Ordinary Delicious		B	
Discovery				C	
Dykmanns Zoet				C	
Egremont Russet				D	R
Elise		De Roblos, Red Delight		A	
Elstar				C	
	Bel-El		Red Elswout ®	C	
	Daliest		Elista ®	C	
	Daliter		Elton ™	C	
	Elshof			C	
	Elstar Boerekamp		Excellent Star ®	C	
	Elstar Palm		Elstar PCP ®	C	
	Goedhof		Elnica ®	C	
	Red Elstar			C	
	RNA9842		Red Flame ®	C	
	Valstar			C	
	Vermuel		Elrosa ®	C	
Empire				A	
Fengapi			Tessa ®	B	
Fiesta		Red Pippin		C	
Fresco			Wellant ®	B	R

Fuji				B	V
	Aztec		Fuji Zhen ®	A	V
	Brak		Fuji Kiku ® 8	B	V
	FUCIV51		SAN-CIV ®	A	V
	Fuji Fubrax		Fuji Kiku ® Fubrax	B	V
	Fuji Supreme			A	V
	Fuji VW		King Fuji ®	A	V
	Heisei Fuji		Beni Shogun ®	A	V
	Raku-Raku			B	V
Gala				C	
	Alvina			A	
	ANABP 01		Bravo ™	A	
	Baigent		Brookfield ®	A	
	Bigigala-prim		Early Red Gala ®	B	
	Devil Gala			A	
	Fengal		Gala Venus	A	
	Gala Schnico		Schniga ®	A	
	Gala Schnico Red		Schniga ®	A	
	Galafresh		Breeze ®	A	
	Galaval			A	
	Galaxy		Selekta ®	B	
	Gilmac		Neon ®	A	
	Imperial Gala			B	
	Jugala			B	
	Mitchgla		Mondial Gala ®	B	
	Natali Gala			B	

	Regal Prince		Gala Must ®	B	
	Royal Beaut			A	
	Simmons		Buckeye ® Gala	A	
	Tenroy		Royal Gala ®	B	
	ZoukG1		Gala One®	A	
Galmac			Camelot ®	B	
Gloster				B	
Golden 972				D	
Golden Delicious		Golden		D	
	CG10 Yellow Delicious		Smothee ®	D	
	Golden Delicious Reinders		Reinders ®	D	
	Golden Parsi		Da Rosa ®	D	
	Leratess		Pink Gold ®	D	
	Quemoni		Rosagold ®	D	
Goldstar			Rezista Gold Granny ®	D	
Gradigold			Golden Supreme ™, Golden Extreme ™	D	
Gradiyel			Goldkiss ®	D	
Granny Smith				D	
	Dalivair		Challenger ®	D	
Gravensteiner		Gravenstein		D	

GS 66			Fräulein ®	B	
HC2-1			Easy pep's! Zingy ®	A	
Hokuto				C	
Holsteiner Cox		Holstein		C	R
Honeycrisp			Honeycrunch ®	C	
Horneburger				D	
Idared				B	
	Idaredest			B	
	Najdared			B	
Ingrid Marie				B	R
Inored			Story ®, LoliPop ®	A	
James Grieve				D	
Jonagold				C	
	Early Jonagold		Milenga ®	C	
	Dalyrian			C	
	Decosta			C	
	Jonagold Boerekamp		Early Queen ®	C	
	Jonagold Novajo	Veulemanns		C	
	Jonagored		Morren's Jonagored ®	C	

	Jonagored Supra		Morren's Jonagored ® Supra ®	C	
	Red Jonaprince		Wilton's ®, Red Prince ®	C	
	Rubinstar			C	
	Schneica	Jonica		C	
	Vivista			C	
Jonathan				B	
Karmijn de Sonnaville				C	R
Kizuri			Morgana ®	B	
Ladina				A	
La Flamboyante			Mairac ®	B	
Laxton's Superb				C	R
Ligol				B	
Lobo				B	
Lurefresh			Redlove ® Era ®	A	
Lureprec			Redlove ® Circe ®	A	
Luregust			Redlove ® Calypso ®	A	
Luresweet			Redlove ® Odysso ®	A	
Maigold				B	
Maribelle			Lola ®	B	
MC38			Crimson Snow ®	A	
McIntosh				B	

Melrose				C	
Milwa			Diwa ®, Junami ®	B	
Minneiska			SweeTango ®	B	
Moonglo				C	
Morgenduft		Imperatore		B	
Mountain Cove			Ginger Gold ™	D	
Mored			Joly Red ®	A	
Mutsu		Crispin		D	
Newton				C	
Nicogreen			Greenstar ®	D	
Nicoter			Kanzi ®	B	
Northern Spy				C	
Ohrin		Orin		D	
Paula Red				B	
Pinova			Corail ®	C	
	RoHo 3615		Evelina ®	B	
Piros				C	
Plumac			Koru ®	B	
Prem A153			Lemonade ®, Honeymoon ®	C	
Prem A17			Smitten ®	C	
Prem A280			Sweetie™	B	
Prem A96			Rockit ™	B	M
R201			Kissabel ® Rouge	A	
Rafzubin			RubINETTE ®	C	
	Frubaur		RubINETTE ® Rossina	A	

	Rafzubex		RubINETTE ® Rosso	A	
Rajka			Rezista Romelike ®	B	
Regalyou			Candine ®	A	
Red Delicious		Rouge américaine		A	
	Campsur		Red Chief ®	A	
	Erovan		Early Red One ®	A	
	Evasni		Scarlet Spur ®	A	
	Stark Delicious			A	
	Starking			C	
	Starkrimson			A	
	Starkspur			A	
	Topred			A	
	Trumdor		Oregon Spur Delicious ®	A	
Reine des Reinettes		Gold Parmoné, Goldparmäne		C	V
Reinette grise du Canada		Graue Kanadarenette, Renetta Canada		D	R
RM1			Red Moon ®	A	
Rome Beauty		Belle de Rome, Rome, Rome Sport		B	
RS1			Red Moon ®	A	
Rubelit				A	
Rubin				C	
Rubinola				B	

Šampion		Shampion, Champion, Szampion		B	
	Reno 2			A	
	Šampion Arno	Szampion Arno		A	
Santana				B	
Sciearly			Pacific Beauty TM , NZ Beauty	A	
Scifresh			Jazz TM	B	
Sciglo			Southern Snap TM	A	
Scilate			Envy ®	B	
Sciray		GS48		A	
Scired			NZ Queen	A	R
Sciros			Pacific Rose TM , NZ Rose	A	
Senshu				C	
Shinano Gold			Yello ®	D	
Spartan				A	
SQ 159			Natyra ®, Magic Star ®	A	
Stayman				B	
Summerred				B	
Sunrise				A	
Sunset				D	R
Suntan				D	R
Sweet Caroline				C	
TCL3			Posy ®	A	
Topaz				B	
Tydemán's Early Worcester		Tydemán's Early		B	
Tsugaru				C	

UEB32642			Opal ®	D	
WA 2			Sunrise Magic TM	A	
WA 38			Cosmic Crisp TM	A	
Worcester Pearmain				B	
Xeleven			Swing ® natural more	A	
York				B	
Zari				B	
Zouk 16			Flanders Pink ®, Mariposa ®	B	
Zouk 31			Rubisgold ®	D	
Zouk 32			Coryphée ®	A	

2 DALIS

Citrusinių vaisių prekybos standartas

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš toliau nurodytų rūšių išvestų veislių citrusiniams vaisiams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus citrusinius vaisius:

- citrinoms, išaugintoms iš *Citrus limon* (L.) Burm. f. rūšių bei jų hibridų,
- persinėms citrinoms, išaugintoms iš *Citrus latifolia* (Yu. Tanaka) Tanaka rūšių, stambiavaisių vaisiško ir rūgštaus skonio žaliųjų citrinų, kurios dar vadinamos „Bearss“ ar „Tahiti“ citrinomis bei jų hibridų,
- meksikinėms citrinoms, išaugintoms iš *Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle rūšių, kurios dar vadinamos rūgščiosiomis citrinomis, bei jų hibridų,
- indinėms saldžiosioms citrinoms, palestininėms saldžiosioms citrinoms, išaugintoms iš *Citrus limettoides* Tanaka rūšių, bei jų hibridų,
- mandarinams, išaugintiems iš *Citrus reticulata* Blanco rūšių, įskaitant likerinius mandarinus (*Citrus unshiu* Marcow), klementinus (*Citrus clementina* hort. ex Tanaka), saldžiuosius mandarinus (*Citrus deliciosa* Ten.) ir marokinius mandarinus (*Citrus tangerina* Tanaka), išaugintus iš tų rūšių bei jų hibridų,
- apelsinams, išaugintiems iš *Citrus sinensis* (L.) Osbeck rūšių bei jų hibridų,
- greipfrutams, išaugintiems iš *Citrus paradisi* Macfad. rūšių bei jų hibridų,
- didiesiems greipfrutams („Shaddock“), išaugintiems iš *Citrus maxima* (Burm.) Merr. rūšių bei jų hibridų.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems citrusiniams vaisiams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,

— ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių citrusiniai vaisiai turi būti:

- nepažeisti,
- nesudaužyti ir (arba) be didelių užgijusių įpjovimų,
- nesugedę; citrusiniai vaisiai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be vidinio džiūvimo ir dehidratavimo požymių,
- nepažeistos žemos temperatūros ar šalnų,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Citrusiniai vaisiai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Citrusiniai vaisiai turi būti tinkamai subrendę ir prinokę, atsižvelgiant į reikiamus veislės, skynimo laiko ir auginimo vietovės kriterijus.

Citrusinių vaisių prinokimas apibūdinamas šiais kiekvienai rūšiai nurodytais parametrais:

- mažiausias sulčių kiekis,
- mažiausias bendras tirpių kietųjų medžiagų kiekis, t. y. mažiausias cukraus kiekis,
- mažiausias cukraus ir rūgšties santykis ⁽¹³⁾,
- spalva.

Spalva turi būti tokia, kad normaliai bręsdamas citrusinis vaisius tam tikrai veislei būdingą spalvą įgautų paskirties vietoje.

Vaisiai	Mažiausias sulčių kiekis (%)	Mažiausias cukraus kiekis (°Brix)	Mažiausias cukraus ir rūgšties santykis	Spalva
<i>Citrusos</i>	20			Turi būti būdinga veislei. Žalios (bet ne tamsiai žalios) spalvos vaisiai tinkami, jeigu jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus.

⁽¹³⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

Žaliosios citrinos

Persinė citrina	42			Vaisiai turėtų būti žali, tačiau gali turėti geltonų dėmelių, kurių plotas – iki 30 % paviršiaus, jei tai persinės citrinos, ir iki 20 % paviršiaus, jei tai meksikinės ir indinės citrinos.
Meksikinės ir indinės saldžiosios citrinos	40			

Likeriniai mandarinai, klementinai, kitų veislių mandarinai ir jų hibridai

Likeriniai mandarinai	33		6,5:1	Bent trečdalis vaisiaus paviršiaus spalva turi būti būdinga veislei.
Klementinai	40		7,0:1	
Kitų veislių mandarinai ir jų hibridai	33		7,5:1 (*)	

Apelsinai

Tikrieji apelsinai	30		6,5:1	Turi būti būdinga veislei. Tačiau šviesiai žalios spalvos vaisiai leidžiami, jei spalva neviršija penktadalio viso vaisiaus paviršiaus ir jei jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus.
„Navel“ grupė	33		6,5:1	
Kitos veislės	35		6,5:1	
„Mosambi“, „Sathgudi“ ir „Pacitan“, kurių daugiau nei penktadalis paviršiaus žalios spalvos	33			Vietovėse, kuriose vaisiams bręstant yra aukšta oro temperatūra ir didelis santykinis drėgnis, užauginti apelsinai gali būti žalios spalvos, dengiančios daugiau nei penktadalį viso vaisiaus paviršiaus, jei jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus.
Kitų veislių vaisiai, kurių daugiau nei penktadalis paviršiaus žalios spalvos	45			

Greipfrutai ir hibridai

Visos veislės ir hibridai	35			Turi būti būdinga veislei.
„Oroblanco“	35	9		Žalsvos spalvos vaisiai (žalios spalvos, jei tai „Oroblanco“) tinkami, jeigu jie atitinka būtiniausius sulčių kiekio reikalavimus.
Didieji greipfrutai („Shaddock“) ir hibridai		8		Bent dviejų trečdalių vaisiaus paviršiaus spalva turi būti būdinga veislei.

(*) „Mandora“ ir „Minneola“ veislių mandarinų mažiausias cukraus ir rūgšties santykis iki prekybos metų, kurie prasideda 2023 m. sausio 1 d., pabaigos yra 6,0:1.

Šiuos prinokimo reikalavimus atitinkantys citrusiniai vaisiai gali būti apdorojami, kad būtų pašalinta jų žalia spalva. Toks apdorojimas leidžiamas tik tuomet, jei nepakinta kitos natūralios organoleptinės savybės.

C. Klasifikavimas

Citrusiniai vaisiai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės citrusiniai vaisiai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Vaisiai turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) *I klasė*

Šios klasės citrusiniai vaisiai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra citrusinių vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymūs spalvos defektai, įskaitant nedidelį saulės nudeginimą,
- nežymūs progresuojantys odelės defektai, jeigu nepažeistas minkštumas,
- nežymūs odelės defektai, atsiradę vaisiaus formavimosi metu, pavyzdžiui, sidabriškosios rauplės, rūdėtumas arba kenkėjų padaryti pažeidimai,
- nežymūs užgiję defektai, atsiradę dėl mechaninių priežasčių, tokie kaip krušos padaryta žala, nutrynimai arba tvarkymo metu padaryta žala,
- šiek tiek iš dalies atsiskyrusi visų mandarinų grupės vaisių odelė (arba žievelė).

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami citrusiniai vaisiai, kurie neatitinka aukštesnės klasės keliamų kokybės reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Jeigu citrusiniai vaisiai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- spalvos defektai, įskaitant saulės nudeginimą,
- progresuojantys odelės defektai, jeigu nepažeistas minkštumas,
- odelės defektai, atsiradę vaisiaus formavimosi metu, pavyzdžiui, sidabriškosios rauplės, parudimai arba kenkėjų padaryti pažeidimai,
- užgiję defektai, atsiradę dėl mechaninių priežasčių, tokie kaip krušos padaryta žala, nutrynimai arba tvarkymo metu padaryta žala,
- paviršiniai užgijusios odelės pakitimai,
- grublėta odelė,
- šiek tiek iš dalies atsiskyrusi apelsinų odelė (arba žievelė) ir iš dalies atsiskyrusi visų mandarinų grupės vaisių odelė (arba žievelė).

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal skaičių.

A. **Mažiausias dydis**

Vaisiai turi būti ne mažesni nei:

Vaisiai	Skersmuo (mm)
Citrinos	45
Persinės citrinos	42
Meksikinės ir indinės saldžiosios citrinos	25
Likeriniai mandarinai, kitų veislių mandarinai ir jų hibridai	45
Klementinai	35
Apelsinai	53
Greipfrutai ir hibridai	70
Didieji greipfrutai ir hibridai	100

B. Vienodumas

Citrusiniai vaisiai gali būti rūšiuojami pagal dydį vienu iš šių būdų:

a) Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

- 10 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra < 60 mm,
- 15 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra ≥ 60 mm, bet < 80 mm,
- 20 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra ≥ 80 mm, bet < 110 mm,
- vaisių, kurių skersmuo ≥ 110 mm, leidžiamas skersmens skirtumas neribojamas.

b) Jei taikomi dydžio kodai, turi būti laikomasi toliau pateiktose lentelėse nurodytų tų kodų ir skersmens dydžių:

Vaisiai	Dydžio kodas	Skersmuo (mm)
<i>Citrinos</i>		
	0	79–90
	1	72–83
	2	68–78
	3	63–72
	4	58–67
	5	53–62
	6	48–57
	7	45–52
<i>Žaliosios citrinos</i>		
Persinės citrinos	1	58–67
	2	53–62
	3	48–57
	4	45–52
	5	42–49
Meksikinės ir indinės saldžiosios citrinos	1	> 45
	2	40,1–45
	3	35,1–40
	4	30,1–35
	5	25–30
<i>Likeriniai mandarinai, klementinai ir kitų veislių mandarinai ir jų hibridai</i>		
	1–XXX	78 ir daugiau
	1–XX	67–78
	1 arba 1–X	63–74
	2	58–69
	3	54–64
	4	50–60

	5	46–56
	6 (¹)	43–52
	7	41–48
	8	39–46
	9	37–44
	10	35–42

Apelsinai

	0	92–110
	1	87–100
	2	84–96
	3	81–92
	4	77–88
	5	73–84
	6	70–80
	7	67–76
	8	64–73
	9	62–70
	10	60–68
	11	58–66
	12	56–63
	13	53–60

Greipfrutai ir hibridai

	0	> 139
	1	109–139
	2	100–119
	3	93–110
	4	88–102
	5	84–97
	6	81–93
	7	77–89
	8	73–85
	9	70–80

Didieji greipfrutai ir hibridai

	0	> 170
	1	156–170
	2	148–162
	3	140–154
	4	132–146
	5	123–138

	6	116–129
	7	100–118

(¹) Mažesnis nei 45 mm dydis taikomas tik klementinams.

Vienodas dydis užtikrinamas naudojant pirmiau pateiktas dydžio skales, nebent nustatyta kitaip:

jeigu vaisiai laisvai suberti dėžėse arba supakuoti prekinėse pakuotėse, kurių didžiausias grynasis svoris yra 5 kg, didžiausias skirtumas turi neviršyti ribų, nustatomų grupuojant trijų dydžių iš eilės pagal dydžio skalę vaisius.

c) Pagal skaičių rūšiuojamų vaisių dydžio skirtumas turėtų atitikti a punkto reikalavimus.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % citrusinių vaisių (pagal skaičių arba svorį), atitinkančių artimiausią mažesnę ir (arba) didesnę dydį nei nurodytasis (arba nurodytieji, jei yra trys dydžiai) ant pakuočių.

Bet kuriuo atveju 10 % leidžiamoji nuokrypa taikoma tik tiems vaisiams, kurių dydis yra ne mažesnis už toliau nurodytą mažiausią dydį:

Vaisiai	Skersmuo (mm)
Citrinos	43
Persinės citrinos	40
Meksikinės ir indinės saldžiosios citrinos	Netaikoma
Likeriniai mandarinai, kitų veislių mandarinai ir jų hibridai	43
Klementinai	34
Apelsinai	50
Greipfrutai ir hibridai	67
Didieji greipfrutai ir hibridai	98

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės, dydžio ir, pageidautina, vienodai prinokę ir subrendę citrusiniai vaisiai.

Be to, reikalaujama, kad ekstra klasės vaisiai būtų vienodos spalvos.

Tačiau labai skirtingų rūšių citrusinius vaisius galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jie yra vienodos kokybės ir, atsižvelgiant į kiekvieną atitinkamą rūšį, – vienodos veislės arba prekinio tipo ir kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Citrusiniai vaisiai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijuais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Vaisiams vynioti turi būti naudojamas plonas, sausas, naujas ir bekvapis ⁽¹⁴⁾ popierius.

Draudžiama naudoti bet kokias medžiagas, dėl kurių galėtų pakisti natūralios citrusinių vaisių savybės, ypač jų skonis ar kvapas ⁽¹⁵⁾.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų. Tačiau leidžiama citrusinius vaisius pateikti su trumpa (nesumedėjusia) šakele ir keletu prie jos prisitvirtinusių žalių lapelių.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽¹⁶⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

⁽¹⁴⁾ Konservantus ar kitas chemines medžiagas, dėl kurių ant vaisių odelės galėtų likti pašalinis kvapas, naudoti leidžiama, jeigu tai atitinka taikomas Sąjungos nuostatas.

⁽¹⁵⁾ Konservantus ar kitas chemines medžiagas, dėl kurių ant vaisių odelės galėtų likti pašalinis kvapas, naudoti leidžiama, jeigu tai atitinka taikomas Sąjungos nuostatas.

⁽¹⁶⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

B. Produktų rūšis

„Citrinos“, „Žaliosios citrinos“, „Persinės citrinos“, „Meksikinės citrinos“, „Indinės citrinos“ / „Palestininės saldžiosios citrinos“, „Mandarinai“, „Apelsinai“, „Greipfrutai“, „Didieji greipfrutai“ / „Shaddock“, jei produktų iš išorės nematyti.

„Citrusinių vaisių mišinys“ arba lygiavertis užrašas ir bendriniai skirtingų rūšių pavadinimai, jei tai labai skirtingų rūšių citrusinių vaisių mišinys.

Apelsinų atveju veislės pavadinimas ir (arba) atitinkama veislių grupė, jei tai yra „Navel“ ir „Valencia“.

Jei tai „Likeriniai mandarinai“ ir „Klementinai“, būtina nurodyti bendrinį rūšies pavadinimą, o veislės pavadinimas yra neprivalomas.

Kitų mandarinų ir jų hibridų atveju būtina nurodyti veislės pavadinimą.

Visų kitų rūšių atveju veislės pavadinimas yra neprivalomas.

Gali būti pateikiamas veislės pavadinimo sinonimas. Prekės pavadinimas ⁽¹⁷⁾ gali būti pateikiamas tik su veislės pavadinimu arba jo sinonimu.

Minkštimo spalva „balta“, „rožinė“ arba „raudona“ greipfrutų ir didžiųjų greipfrutų atveju, kai tinkama.

„Su sėklomis“ (jei tai klementinai su daugiau kaip 10 sėklų).

„Be sėklų“ (neprivaloma, citrusiniuose vaisiuose be sėklų kartais sėklų gali pasitaikyti).

C. Produktų kilmė

— Kilmės šalis ⁽¹⁸⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

— Jei kartu supakuoti labai skirtingų rūšių citrusiniai vaisiai, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos rūšies pavadinimo nurodoma kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

— Klasė.

— Dydis, išreikštas:

— mažiausiu ir didžiausiu dydžiu (mm) arba

— dydžio kodu (-ais), po kurio (-ių) galima nurodyti mažiausią ar didžiausią dydį, arba

— skaičiumi.

— Jei taikytina, nurodomas konservantas ar kitos cheminės medžiagos, naudotos nuėmus derlių.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

3 DALIS**Kivių prekybos standartas****I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Actinidia chinensis* Planch. ir *Actinidia deliciosa* (A. Chev.), C. F. Liang ir A. R. Ferguson išvestų veislių kiviams (dar vadinamiems aktinidijomis), kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus kivius.

⁽¹⁷⁾ Prekės pavadinimas gali būti prekės ženklas, kurį prašoma apsaugoti arba kurio apsauga suteikta, ar bet koks kitas komercinis pavadinimas.

⁽¹⁸⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems kiviams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių kiviai turi būti:

- nepažeisti (tačiau be vaiskočių),
- nesugedę; kiviai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- pakankamai tvirti, neminkšti, nesuvytę ar nepavandeniję,
- gerai susiformavę (neleidžiami dvigubi ar keliagubi vaisiai),
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Kiviai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad jie:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Būtiniausi prinokimo reikalavimai

Kiviai turi būti pakankamai subrendę ir prinokę.

Kad būtų įvykdytas šis reikalavimas, pakavimo etapu vaisiai turi būti prinokę tiek, kad jų *Brix* vertė būtų ne mažesnė kaip $6,2^{\circ}$ (¹⁹) arba vidutinis sausųjų medžiagų kiekis būtų 15 %, o į platinimo grandinę patekusių vaisių *Brix* vertė turėtų būti $9,5^{\circ}$.

C. Klasifikavimas

Kiviai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės kiviai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Vaisiai turi būti tvirti, o minkštumas – visiškai sveikas.

Jie turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

Vaisiaus didžiausio ir mažiausio skersmens santykis, matuojant pjūvio ties viduriu skersmenį, turi būti 0,8 arba didesnis.

ii) I klasė

Šios klasės kiviai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Vaisiai turi būti tvirti, o minkštumas – visiškai sveikas.

(¹⁹) Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra kivių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymūs formos defektai (tačiau be išbrinkimo ar deformacijos),
- nežymūs spalvos defektai,
- nežymūs odelės defektai, jei bendras pažeistas plotas ne didesnis kaip 1 cm²,
- nedidelės „Hayward“ žymės – išilginės neiškilios linijos.

Vaisiaus didžiausio ir mažiausio skersmens santykis, matuojant pjūvio ties viduriu skersmenį, turi būti 0,7 arba didesnis.

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriami kiviai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Vaisiai turi būti pakankamai tvirti, o minkštumas – be jokių didelių defektų.

Jeigu kiviai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- spalvos defektai,
- odelės defektai, pavyzdžiui, užgiję įpjovimai ar randuotas (nudurkostas) paviršius, jei pažeistas plotas yra ne didesnis kaip 2 cm²,
- kelios ryškesnės „Hayward“ žymės su nežymiu iškilumu,
- nežymūs sumušimai.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal vaisiaus svorį.

Mažiausias ekstra klasės vaisiaus svoris yra 90 g, I klasės – 70 g, o II klasės – 65 g.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

- 10 g, jei vaisiai sveria mažiau kaip 85 g,
- 15 g, jei vaisiai sveria nuo 85 iki 120 g,
- 20 g, jei vaisiai sveria nuo 120 iki 150 g,
- 40 g, jei vaisiai sveria 150 g ar daugiau.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtinausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kivių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

Tačiau ekstra klasės kiviai neturi sverti mažiau kaip 85 g, I klasės – mažiau kaip 67 g, o II klasės – mažiau kaip 62 g.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Visų pakuočių turinys turi būti vienodas; jose turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės ir dydžio kiviai.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Kiviai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²⁰⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusių šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Kiviai“ ir (arba) „Aktinidijos“, jeigu pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).
- Minkštimo spalva arba lygiavertė nuoroda, jei spalva nėra žalia.

⁽²⁰⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽²¹⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis, išreikštas mažiausiu ir didžiausiu vaisiaus svoriu.
- Vaisių skaičius (neprivaloma).

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

4 DALIS

Salotų ir garbanotųjų bei plačialapių trūkažolių prekybos standartas**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas:

- veislių, išaugintų iš toliau nurodytų veislių, salotoms:
 - *Lactuca sativa* var. *capitata* L. (gūžinės salotos, įskaitant raukšlėtagūžes ir traškiąsias („Iceberg“ tipo veislių) salotas),
 - *Lactuca sativa* var. *longifolia* Lam. (romaninės salotos),
 - *Lactuca sativa* var. *crispa* L. (garbanotosios salotos),
 - šių veislių sukryžmintoms veislėms ir
 - garbanotųjų trūkažolių veislėms, išvestoms iš *Cichorium endivia* var. *crispum* Lam., ir
 - plačialapių trūkažolių veislėms, išvestoms iš *Cichorium endivia* var. *latifolium* Lam.,
- kurios vartotojui tiekiamos šviežios.

Šis standartas netaikomas pramoniniu būdu perdirbti skirtiems produktams, atskirais lapais pateikiamiems produktams, salotoms su šaknimis arba vazonėliuose pateikiamoms salotoms.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms daržovėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- šiek tiek prastesnės kokybės dėl brendimo ir polinkio gesti.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių daržovės turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; daržovės, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, yra neleidžiamos,

⁽²¹⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

- švarios ir apskabytos, t. y. beveik neturi būti žemės ar kitokios auginimo terpės likučių ir beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodančios,
- beveik be kenkėjų,
- beveik nepažeistos kenkėjų,
- nesuvytusios,
- be žiedynstiebių,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Salotos gali būti pakitusios (rausvos) spalvos, kuri atsiranda dėl žemos temperatūros daržovei augant, su sąlyga, kad ta spalva smarkiai nekenkia salotų išvaizdai.

Šaknys turi būti nupjautos ties išorinių lapų pagrindu, o pjūvis turi būti tvarkingas.

Daržovės turi būti normaliai subrendusios. Jos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Klasifikavimas

Daržovės skirstomos į dvi toliau apibūdintas klases:

i) I klasė

Šios klasės daržovės turi būti geros kokybės. Jos turi turėti tai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Jos taip pat turi būti:

- gerai susiformavusios,
- tvirtos, atsižvelgiant į auginimo metodus ir produkto rūšį,
- nepažeistos ir nesuprastėjusios taip, kad jų nebūtų galima valgyti,
- nepašalusios.

Gūžinės salotos turi turėti vieną gerai susiformavusią gūželę. Tačiau po priedanga išaugintų gūžinių salotų gūželės gali būti mažos.

Romaninės salotos turi turėti gūželę, kuri gali būti maža.

Garbanotųjų ir plačialapių trūkažolių vidurinė dalis turi būti geltonos spalvos.

ii) II klasė

Šiai klasei priskiriamos daržovės, kurios neatitinka I klasės reikalavimų, bet atitinka A punkte nurodytus būtiniausius reikalavimus.

Daržovės privalo būti:

- gana gerai susiformavusios,
- nepažeistos ir nesuprastėjusios taip, kad jų nebūtų galima valgyti.

Jeigu daržovės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- nežymūs spalvos pakitimai,
- nežymūs kenkėjų padaryti pažeidimai.

Gūžinės salotos turi turėti gūželę, kuri gali būti maža. Tačiau po priedanga išaugintose gūžinėse salotose gūželės gali ir nebūti.

Romaninės salotos gali būti be gūželės.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal vienos daržovės svorį.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) salotos:

- 40 g, jei lengviausia salota sveria mažiau nei 150 g,
- 100 g, jei lengviausia salota sveria nuo 150 iki 300 g,
- 150 g, jei lengviausia salota sveria nuo 300 iki 450 g,
- 300 g, jei lengviausia salota sveria daugiau nei 450 g;

b) garbanotosios ir plačialapės trūkažolės:

- 300 g.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % daržovių (pagal skaičių), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

ii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % daržovių (pagal skaičių), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % daržovių (pagal skaičių), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės ir dydžio produktai.

Tačiau labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų salotas ir (arba) trūkažolės galima pakuoti kartu vienoje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės, prekinio tipo ir (arba) spalvos daržovės – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Produktai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti. Jie turi būti tinkamai supakuoti, atsižvelgiant į pakuotės dydį ir tipą, nepaliekant tuščių ertmių arba taip, kad produktai nesusitraisytų.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijuais.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²²⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Salotos“, „gūžinės salotos“, „Batavia“, „raukšlėtagūžės („Iceberg“ tipo veislių) salotos“, „romaninės salotos“, „garbanotosios salotos“ (arba, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais – „Oak leaf“, „Lollo bionda“, „Lollo rossa“), „garbanotosios trūkažolės“, „plačialapės trūkažolės“ arba kiti lygiaverčiai užrašai, jeigu pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- „Augintos po priedanga“ arba lygiavertis užrašas, jei taikytina.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).
- „Salotų / trūkažolių mišinys“ arba lygiavertis užrašas, jei pateikiamas labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų salotų ir (arba) trūkažolių mišinys. Jei produktų iš išorės nematyti, turi būti nurodytos pakuotėje esančių produktų veislės, prekiniai tipai ir (arba) spalvos, ir kiekis pagal kiekvieną kriterijų.

C. Produktų kilmė

- Kilmės šalis ⁽²³⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.
- Jei kartu supakuotos labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų salotos ir (arba) trūkažolės, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės, prekinių tipų ir (arba) spalvos pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis, nurodomas kaip mažiausias vienos daržovės svoris arba daržovių skaičius.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

⁽²²⁾ Šios ženklavimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽²³⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

5 DALIS

Persikų ir nektarinų prekybos standartas**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Prunus persica* Sieb. ir Zucc. išvestų veislių persikams ir nektarinams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus persikus ir nektarinus.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šio standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems persikams ir nektarinams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių persikai ir nektarinai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; vaisiai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- neįtrūkę prie kotelio įdubos,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Persikai ir nektarinai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad jie:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Vaisiai turi būti pakankamai subrendę ir prinokę. Mažiausias minkštimo refraktometrinis indeksas turėtų būti 8° Brix arba didesnis ⁽²⁴⁾.

C. Klasifikavimas

Persikai ir nektarinai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės persikai ir nektarinai turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Minkštumas turi būti visiškai sveikas.

Vaisiai turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

⁽²⁴⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

ii) *I klasė*

Šios klasės persikai ir nektarinai turi būti geros kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes. Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra vaisių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus brandos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- nedidelės įspaudimo žymės, neviršijančios 1 cm² bendro paviršiaus ploto,
- nežymūs odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 1,5 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 1 cm² bendro paviršiaus ploto, jei tai kiti defektai.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami persikai ir nektarinai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka A punkte nurodytus būtiniausius reikalavimus.

Minkštimas turi būti be didesnių defektų.

Jeigu persikai ir nektarinai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- brandos defektai, įskaitant įskilusius kauliukus, jeigu vaisius neįtrūkęs ir minkštimas sveikas,
- spalvos defektai,
- 2 cm² viso paviršiaus ploto neviršijantys sumušimai, kurie gali būti šiek tiek pakitusios spalvos,
- odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 2,5 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 2 cm² bendro paviršiaus ploto, jei tai kiti defektai.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį, svorį arba skaičių.

Mažiausias dydis yra:

- ekstra klasės vaisių – 56 mm arba 85 g,
- I ir II klasės vaisių – 51 mm arba 65 g.

Tačiau vaisiais, kurių skersmuo mažesnis kaip 56 mm arba svoris mažesnis kaip 85 g, nėra prekiaujama nuo liepos 1 d. iki spalio 31 d. (Šiaurės pusrutulyje) ir nuo sausio 1 d. iki balandžio 30 d. (Pietų pusrutulyje).

Toliau išdėstytos nuostatos neprivalomos II klasės vaisiams.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

- 5 mm, jei vaisių skersmuo mažesnis kaip 70 mm,
- 10 mm, jei vaisių skersmuo yra 70 mm ar didesnis;

b) pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

- 30 g, jei vaisių svoris mažesnis kaip 180 g,
- 80 g, jei vaisių svoris yra 180 g ar didesnis;

c) pagal skaičių rūšiuojamų vaisių dydžio skirtumas turėtų atitikti a arba b punktų reikalavimus.

Jei taikomi dydžio kodai, turi būti laikomasi lentelėje nustatytų kodų.

		Skersmuo		arba	svoris	
	Kodas	nuo	iki		nuo	iki
		(mm)	(mm)		(g)	(g)
1	D	51	56		65	85
2	C	56	61		85	105
3	B	61	67		105	135
4	A	67	73		135	180
5	AA	73	80		180	220
6	AAA	80	90		220	300
7	AAAA	> 90		> 300		

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms (jei rūšiuojama pagal dydį): visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % persikų arba nektarinų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės, vienodai prinokę ir vienodo dydžio (jei rūšiuojama pagal dydį) persikai arba nektarinai, o ekstra klasės vaisiai turi būti ir vienodos spalvos.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Persikai arba nektarinai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijuais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²⁵⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Persikai“ arba „Nektarinai“, jeigu pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Minkštimo spalva.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽²⁶⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis (jei rūšiuojama pagal dydį), išreikštas mažiausiu ir didžiausiu skersmeniu (mm) arba mažiausiu ir didžiausiu svoriu (g), arba dydžio kodu.
- Vaisių skaičius (neprivaloma).

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

⁽²⁵⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽²⁶⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

6 DALIS

Kriaušių prekybos standartas**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Pyrus communis* L. išaugintų veislių kriaušėms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas kriaušes.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms kriaušėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių kriaušės turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; kriaušės, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, yra neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Jos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Kriaušės turi būti tiek subrendusios ir prinokusios, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks, kaip reikalaujama atsižvelgiant į veislės savybes.

C. Klasifikavimas

Kriaušės skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės kriaušės turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes ⁽²⁷⁾.

Minkštumas turi būti visiškai sveikas, o ant odelės neturi būti šiurkštaus rūdėtumo.

Kriaušės turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jeigu dėl jų nesikeičia bendra kriaušių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

⁽²⁷⁾ Nebaigtinis stambiausių kriaušių ir vasarinių kriaušių veislių sąrašas pateikiamas šio standarto priedėlyje.

Kotelis turi būti nepažeistas.

Kriaušės negali būti šiurkščios.

ii) *I klasė*

Šios klasės kriaušės turi būti geros kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes ⁽²⁸⁾.

Minkštimas turi būti visiškai sveikas.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra kriaušių išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus brandos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- labai nežymus šiurkštus rūdėtumas,
- nežymūs odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 2 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 1 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia pirina* ir *V. inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 0,25 cm²,
- ne didesnio nei 1 cm² ploto, jei tai nestiprūs sumušimai.

Kotelis gali būti nestipriai pažeistas.

Kriaušės negali būti šiurkščios.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriamos kriaušės, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Minkštimas turi būti be didesnių defektų.

Jeigu kriaušės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- brandos defektai,
- spalvos defektai,
- nežymus šiurkštus rūdėtumas,
- odelės defektai, kurie negali būti didesni nei:
 - 4 cm ilgio, jei tai pailgos formos defektai,
 - 2,5 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, išskyrus rauples (*Venturia pirina* ir *V. inaequalis*), kurių pažeistas bendras plotas negali būti didesnis nei 1 cm²,
 - ne didesnio nei 2 cm² ploto, jei tai nestiprūs sumušimai.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal svorį.

Mažiausias dydis yra:

⁽²⁸⁾ Nebaigtinis stambiausių kriaušių ir vasarinių kriaušių veislių sąrašas pateikiamas šio standarto priedėlyje.

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

	Ekstra klasė (mm)	I klasė (mm)	II klasė (mm)
Stambiavaisių kriaušių veislės	60	55	55
Kitos veislės	55	50	45

b) Pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

	Ekstra klasė (g)	I klasė (g)	II klasė (g)
Stambiavaisių kriaušių veislės	130	110	110
Kitos veislės	110	100	75

Į šio standarto priedėlį įtrauktoms vasarinių kriaušių veislėms mažiausio dydžio reikalavimai neprivalomi.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį pakuotėje, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų vaisių:

- 5 mm, jei vaisiai yra ekstra klasės ir I bei II klasių, pakuojami eilėmis ir sluoksniais,
- 10 mm, jei vaisiai yra I klasės, supakuoti prekinėse pakuotėse arba laisvai suberti pakuotėje.

b) Pagal svorį rūšiuojamų vaisių:

- Ekstra klasės vaisių ir I bei II klasės vaisių, supakuotų eilėmis ir sluoksniais:

Skirtumas (g)	Svorio skirtumas (g)
75–100	15
100–200	35
200–250	50
> 250	80

- I klasės vaisių, supakuotų prekinėse pakuotėse arba laisvai subertų pakuotėje:

Skirtumas (g)	Svorio skirtumas (g)
100–200	50
> 200	100

Supakuotiems prekinėse pakuotėse ar laisvai subertiems pakuotėje II klasės vaisiams dydžio vienodumo apribojimas netaikomas.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos**i) Ekstra klasė**

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kriaušių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų. Ši leidžiamoji nuokrypa negali būti taikoma produktams, kurių:

- skersmuo yra 5 mm arba daugiau mažesnis nei mažiausias skersmuo,
- svoris yra 10 g arba daugiau mažesnis nei mažiausias svoris.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės, dydžio (jeigu pagal jį rūšiuojama) ir vienodai prinokusios kriaušės.

Ekstra klasės vaisiai turi būti ir vienodos spalvos.

Tačiau labai skirtingų veislių kriaušės galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės vaisiai – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Kriaušės turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽²⁹⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

⁽²⁹⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Kriaušės“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas. Veislių pavadinimai, jei pateikiamas labai skirtingų veislių kriaušių mišinys.
- Gali būti pateikiamas veislės pavadinimo sinonimas. Prekės pavadinimas ⁽³⁰⁾ gali būti pateikiamas tik su veislės pavadinimu arba jo sinonimu.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽³¹⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuotos labai skirtingų veislių kriaušės, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis arba, jeigu vaisiai pakuojami eilėmis ir sluoksniais, vaisių skaičius.
- Jei identifikuojama pagal dydį, turėtų būti nurodoma:
 - a) jeigu produktams taikomos vienodumo taisyklės – mažiausias ir didžiausias skersmuo arba mažiausias ir didžiausias svoris;
 - b) pasirinktinai, jeigu produktams netaikomas vienodumo reikalavimas – mažiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmuo arba svoris, pateikiant užrašą „ir didesnės“ arba lygiavertį užrašą, arba, jei taikoma, didžiausio pakuotėje esančio vaisiaus skersmuo arba svoris.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

⁽³⁰⁾ Prekės pavadinimas gali būti prekės ženklas, kurį prašoma apsaugoti arba kurio apsauga suteikta, ar bet koks kitas komercinis pavadinimas.

⁽³¹⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

Priedėlis

Nebaigtinis stambiavaisių ir vasarinių kriaušių veislių sąrašas

Smulkiavaisių ir kitų veislių kriaušėmis, kurios neįrašytos į lentelę, gali būti prekiaujama, jei jos atitinka kitoms veislėms keliamus dydžio reikalavimus, apibūdintus standarto III skirsnyje.

Kai kuriomis toliau pateiktoje lentelėje išvardytų veislių kriaušėmis gali būti prekiaujama tokiais pavadinimais, kuriuos siekiama apsaugoti kaip prekių ženklus arba kurie kaip prekių ženklai jau saugomi vienoje ar keliuose valstybėse. Pirma ir antra toliau pateiktos lentelės skiltys neskirtos tokiems prekių ženkams. Nuoroda į žinomus prekių ženklus pateikiama trečiojoje skiltyje tik informacijos tikslais.

Paaiškinimai:

L = stambiavaisių kriaušių veislė

VK = vasarinių kriaušių veislė; šios veislės kriaušių mažiausias dydis nenustatomas.

Veislė	Sinonimai	Prekių ženklai	Dydis
Abbé Fétel	Abate Fétel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akça			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bambinella			SP
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de Juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP

Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Joséphine			L
Kieffer			L
Klapa Milule			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade ®	L
Moscarella			SP
Mramornaja			L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L

Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Suvenirs			L
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Vasarine Sviestine			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

7 DALIS

Braškių ir žemuogių prekybos standartas

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Fragaria* L. genties išvestų veislių braškėms ir žemuogėms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas braškes ir žemuoges.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms braškėms ir žemuogėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brandimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių braškės ir žemuogės turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; uogos, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, yra neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodančios, bet neplautos,
- beveik be kenkėjų,
- beveik nepažeistos kenkėjų,
- su taurelėmis (išskyrus žemuoges); taurelė ir kotelis (jei jie yra) turi būti švieži,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Braškės ir žemuogės turi būti pakankamai subrendusios ir prinokusios. Jos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Klasifikavimas

Braškės ir žemuogės skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės braškės ir žemuogės turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Jos turi būti:

- ryškios, atitinkančios veislės savybės,
- nežemėtos.

Uogos turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) I klasė

Šios klasės braškės ir žemuogės turi būti geros kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymi balta dėmė, dengianti ne daugiau kaip dešimtadalį viso uogos paviršiaus,
- nedidelės paviršiaus įspaudimo žymės.

Jos turi būti beveik nežemėtos.

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriamos braškės ir žemuogės, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Jeigu braškės ir žemuogės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- balta dėmė, dengianti ne daugiau kaip penktadalį viso uogos paviršiaus,
- nestiprus sausas sumušimas, kuris greičiausiai daugiau neplis,
- uogos gali būti šiek tiek žemėtos.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį.

Mažiausias dydis yra:

- 25 mm, jei uogos ekstra klasės,
- 18 mm, jei uogos I ir II klasės.

Žemuogėms mažiausio dydžio reikalavimai netaikomi.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos**i) Ekstra klasė**

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) II klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % braškių arba žemuogių (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių mažiausio dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ir kokybės braškės arba žemuogės.

Ekstra klasės braškių, išskyrus žemuoges, prisirpimas, spalva ir dydis turi būti ypač vienodi. I klasės braškės ir žemuogės gali būti ne visiškai vienodo dydžio.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Braškės ir žemuogės turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³²⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

— ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,

⁽³²⁾ Šios ženklavimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Braškės“ („Žemuogės“), jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽³³⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti IV punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

8 DALIS

Saldžiųjų paprikų prekybos standartas

I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas iš *Capsicum annuum* L. išvestų veislių ⁽³⁴⁾ saldžiosioms paprikoms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas saldžiąsias paprikas.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šio standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštomis ir supakuotoms saldžiosioms paprikoms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių saldžiosios paprikos turi būti:

- nepažeistos,
- nesugedusios; saldžiosios paprikos, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, yra neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodančios,
- tvirtos,

⁽³³⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

⁽³⁴⁾ Kai kurių veislių saldžiosios paprikos gali būti aštraus skonio. Aštroko skonio saldžiųjų paprikų komercinių veislių pavyzdžiai yra „Sivri“, „Padron“ ir „Somborka“.

- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- nepažeistos žemos temperatūros ar šalnų,
- su vaiskočiais; vaiskotis turi būti tvarkingai nupjautas, o taurelė sveika,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Saldžiosios paprikos turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Klasifikavimas

Saldžiosios paprikos skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šios klasės saldžiosios paprikos turi būti aukščiausios kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Jos turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) *I klasė*

Šios klasės saldžiosios paprikos turi būti geros kokybės. Jos turi turėti atitinkamai veislei ir (arba) prekiniam tipui būdingas savybes.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra saldžiųjų paprikų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymus sidabriškumas arba tripsų padaryti pažeidimai, apimantys ne daugiau nei 1/3 viso paviršiaus ploto,
- nežymūs odelės defektai, pvz.:
 - rauplėtumas, įbrėžimai, saulės nudeginimas, išpaudimo žymės, bendrai apimantys ne daugiau nei 2 cm, jei tai pailgos formos defektai, ir ne daugiau nei 1 cm², jei tai kitokie defektai, arba
 - sausi paviršiaus įtrūkimai, bendrai apimantys ne daugiau nei 1/8 viso paviršiaus ploto,
- nežymūs vaiskočio pažeidimai.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriamos saldžiosios paprikos, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Jeigu saldžiosios paprikos išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- sidabriškumas arba tripsų padaryti pažeidimai, apimantys ne daugiau nei 2/3 viso paviršiaus ploto,
- odelės defektai, pvz.:
 - rauplėtumas, įbrėžimai, saulės nudeginimas, sumušimai ir užgiję pažeidimai, kurių bendras ilgis ne didesnis nei 4 cm, jei tai pailgos formos defektai, ir kurie sudaro ne daugiau nei 2,5 cm² viso paviršiaus ploto, jei tai kitokie defektai, arba
 - sausi paviršiaus įtrūkimai, bendrai apimantys ne daugiau nei 1/4 viso paviršiaus ploto,

- viršutinės vaisiaus dalies gedimas, apimantis ne daugiau nei 1 cm²,
- suvytimas, apimantis ne daugiau nei 1/3 paviršiaus,
- vaiskočio ir taurelės pažeidimai, jei minkštimas aplink juos nepažeistas.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį arba pagal svorį. Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) pagal skersmenį rūšiuojamų saldžiųjų paprikų:

- 20 mm;

b) pagal svorį rūšiuojamų saldžiųjų paprikų:

- 30 g, jei sunkiausia saldžioji paprika sveria 180 g arba mažiau,
- 80 g, jei lengviausia saldžioji paprika sveria daugiau nei 180 g, bet mažiau nei 260 g,
- jei lengviausia saldžioji paprika sveria 260 g ar daugiau, apribojimų netaikoma.

Pailgosios saldžiosios paprikos turėtų būti pakankamai vienodo ilgio.

II klasei priskiriamų saldžiųjų paprikų dydis nebūtinai turi būti vienodas.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms (jei rūšiuojama pagal dydį): visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % saldžiųjų paprikų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės, dydžio (jeigu pagal jį rūšiuojama) saldžiosios paprikos, o ekstra klasės ir I klasės saldžiųjų paprikų pakuotėse, pageidautina, – vienodai prinokusios ir vienodos spalvos saldžiosios paprikos.

Tačiau labai skirtingų prekinių tipų ir (arba) spalvų saldžiasias paprikas galima pakuoti kartu vienoje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvieno prekinio tipo ir (arba) spalvos saldžiosios paprikos – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Saldžiosios paprikos turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klėjais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³⁵⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Saldžiosios paprikos“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- „Saldžiųjų paprikų mišinys“ arba lygiavertis užrašas, jei pateikiamas labai skirtingų prekinių tipų ir (arba) spalvų saldžiųjų paprikų mišinys. Jei produktų iš išorės nematyti, turi būti nurodyti pakuotėje esančių produktų prekiniai tipai ir (arba) spalvos bei kiekis.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽³⁶⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuotos labai skirtingų prekinių tipų ir (arba) spalvų saldžiosios paprikos, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamo prekinio tipo ir (arba) spalvos pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

⁽³⁵⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽³⁶⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis (jei pagal jį rūšiuojama), išreikštas mažiausiu ir didžiausiu skersmeniu arba mažiausiu ir didžiausiu svoriu.
- Saldžiųjų paprikų skaičius (neprivaloma).
- „Aštrios“ arba lygiavertis užrašas, jei taikoma.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

9 DALIS

Valgomųjų vynuogių prekybos standartas**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Vitis vinifera* L. išvestų veislių valgomosioms vynuogėms, kurios vartotojams tiekiamos šviežios, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtas valgomąsias vynuoges.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštoms ir supakuotoms valgomosioms vynuogėms.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių uogos ir jų kekės turi būti:

- nesugedusios; uogos, kurios yra puvinio pažeistos arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jos yra netinkamos vartoti, yra neleidžiamos,
- švarios, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- beveik be kenkėjų,
- beveik nepažeistos kenkėjų,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Be to, uogos turi būti:

- nepažeistos,
- gerai susiformavusios,
- normaliai subrendusios.

Pigmentacija nuo saulės nelaikoma defektu.

Valgomosios vynuogės turi būti tiek subrendusios ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatytos tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Valgomųjų vynuogių sulčių refraktometrinis indeksas ⁽³⁷⁾ turi būti ne mažesnis kaip:

- 12° Brix „Alphonse Lavallée“, „Cardinal“ ir „Victoria“ veislėms,
- 13° Brix visoms kitoms veislėms su sėklomis,
- 14° Brix visoms kitoms veislėms be sėklų.

Be to, visų veislių uogų cukraus ir rūgšties santykis turi būti pakankamas.

C. Klasifikavimas

Valgomosios vynuogės skirstomos į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šios klasės valgomosios vynuogės turi būti aukščiausios kokybės. Atsižvelgiant į auginimo rajoną, jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Uogos turi būti tvirtos, gerai prisitvirtinusios, vienodai pasiskirsčiusios išilgai kotelio, jų vaškinė apnaša turi būti iš esmės nepažeista.

Jos turi būti be defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jei dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) I klasė

Šios klasės valgomosios vynuogės turi būti geros kokybės. Atsižvelgiant į auginimo rajoną, jos turi turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Uogos turi būti tvirtos, gerai prisitvirtinusios ir, jei įmanoma, jų vaškinė apnaša turi būti nepažeista. Tačiau jos gali būti ne taip vienodai pasiskirsčiusios išilgai kotelio kaip ekstra klasės valgomosios vynuogės.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra uogų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- labai nedidelės tik odėlę paveikusių saulės nudeginimo žymės,
- nežymūs odelės defektai.

iii) II klasė

Šiai klasei priskiriamos valgomosios vynuogės, kurios neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Kekės gali turėti nežymių formos, brandos ir spalvos defektų, jeigu dėl jų nesuprastėja pagrindinės tam tikros veislės valgomųjų vynuogių savybės, atsižvelgiant į auginimo rajoną.

Uogos turi būti pakankamai tvirtos ir pakankamai tvirtai prisitvirtinusios prie kotelių, ir, jei įmanoma, turėti vaškinę apnašą. Jos gali būti ne taip vienodai pasiskirsčiusios išilgai kotelio kaip I klasės vynuogės.

Jeigu valgomosios vynuogės išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos defektai,
- spalvos defektai,
- nedidelės tik odėlę paveikusių saulės nudeginimo žymės,
- nedidelės sumušimų žymės,
- odelės defektai.

⁽³⁷⁾ Apskaičiuojama, kaip aprašyta EBPO objektyvių bandymų gairėse: <https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf>.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal kekės svorį.

Jei vynuogės yra ekstra klasės ir I klasės, mažiausias kekės svoris turi būti 75 g. Ši nuostata netaikoma visų klasių vynuogių vienos porcijos pakuotėms.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) *Ekstra klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % kekių (pagal svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) *I klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kekių (pagal svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

Be šių leidžiamųjų nuokrypų, leidžiama, kad būtų ne daugiau kaip 10 % palaidų uogų (pagal svorį), t. y. nuo kekės nutrūkusių uogų, su sąlyga, kad tos uogos yra sveikos ir nepažeistos.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % kekių (pagal svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

Be šių leidžiamųjų nuokrypų, leidžiama, kad būtų ne daugiau kaip 10 % palaidų uogų (pagal svorį), t. y. nuo kekės nutrūkusių uogų, su sąlyga, kad tos uogos yra sveikos ir nepažeistos.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms (jei rūšiuojama pagal dydį): visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % vynuogių kekių (pagal svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų. Kiekvienoje prekinėje pakuotėje (išskyrus vienos porcijos pakuotes) gali būti viena lengvesnė nei 75 g kekė svoriui sureguliuoti, jeigu ta kekė atitinka visus kitus tam tikrai klasei keliamus reikalavimus.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės, kokybės ir vienodai prinokusių valgomųjų vynuogių kekės.

Ekstra klasės valgomųjų vynuogių kekės turi būti maždaug vienodo dydžio ir spalvos.

Tačiau labai skirtingų veislių valgomąsias vynuoges galima pakuoti kartu vienoje pakuotėje, jei jos yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės kekės – ir vienodos kilmės.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Valgomosios vynuogės turi būti supakuotos taip, kad būtų tinkamai apsaugotos.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klėjais.

Lipdukai, kljuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų kljų žymių ir nebūtų pažeista odelė.

Pakuotėse negali būti jokių pašalinių medžiagų, tačiau išskirtinio pateikimo tikslais prie kekės kotelio gali būti palikta ne ilgesnė kaip 5 cm ilgio vynmedžio ūglio dalis.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽³⁸⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

- ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,
- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Valgomosios vynuogės“, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- Veislės pavadinimas. Veislių pavadinimai, jei pakuotėje yra labai skirtingų veislių valgomųjų vynuogių.

Gali būti pateikiamas veislės pavadinimo sinonimas. Prekės pavadinimas gali būti pateikiamas tik su veislės pavadinimu arba jo sinonimu.

C. Produktų kilmė

- Kilmės šalis ⁽³⁹⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.
- Jei kartu supakuotos labai skirtingų veislių valgomosios vynuogės, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos veislės pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.

„Mažiau nei 75 g sveriančios kekės, skirtos vienai porcijai“ arba lygiavertis užrašas, jei taikytina.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti VI punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

⁽³⁸⁾ Šios ženkinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

⁽³⁹⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

10 DALIS

Pomidorų prekybos standartas**I. PRODUKTŲ APIBŪDINIMAS**

Šis standartas taikomas iš *Solanum lycopersicum* L. išvestų veislių pomidorams, kurie vartotojams tiekiami švieži, išskyrus perdirbti pramoniniu būdu skirtus pomidorus.

Pomidorai gali būti skirstomi į keturis prekinis tipus:

- apvalieji,
- briaunotieji,
- slyviniai arba pailgieji,
- visų formų vynuoginiai (kokteiliniai) pomidorai (smulkiavaisių veislių).

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šio standarto tikslas – nustatyti kokybės reikalavimus, taikomus paruoštiems ir supakuotiems pomidorams.

Tačiau tolesniuose etapuose po išsiuntimo, palyginti su standarte nustatytais reikalavimais, produktai gali būti:

- ne tokie švieži ir apvytę,
- ne ekstra klasės produktų kokybė dėl jų brendimo ir polinkio gesti gali būti šiek tiek prastesnė.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių pomidorai turi būti:

- nepažeisti,
- nesugedę; pomidorai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodantys,
- beveik be kenkėjų,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Pomidorų kekių stiebai turi būti švieži, sveiki, švarūs, be lapų ir be jokių matomų pašalinių medžiagų.

Pomidorai turi būti tiek subrendę ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- į paskirties vietą būtų pristatyti tinkamos būklės.

B. Prinokimo reikalavimai

Pomidorai turi būti tiek subrendę ir prinokę, kad galėtų nokti toliau, kol pakankamai prinoks.

C. Klasifikavimas

Pomidorai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) *Ekstra klasė*

Šiai klasei priskiriami pomidorai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi būti tvirti ir turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Pomidorai turi būti be žalių dėmių ir kitų defektų, išskyrus labai nežymius paviršiaus defektus, jeigu dėl jų nesikeičia bendra pomidorų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje.

ii) *I klasė*

Šios klasės pomidorai turi būti geros kokybės. Jie turi būti pakankamai tvirti ir turėti atitinkamai veislei būdingas savybes.

Pomidorai turi būti neįtrūkę ir be matomų žalių dėmių.

Tačiau gali būti leidžiami toliau nurodyti nežymūs defektai, jeigu dėl jų nesikeičia bendra pomidorų išvaizda, kokybė, išsilaikymo kokybė ir pateikimas pakuotėje:

- nežymus formos ir brandos defektas,
- nežymūs spalvos defektai,
- nežymūs odelės defektai,
- labai nežymūs sumušimai.

Be to, briaunotieji pomidorai:

- gali turėti ne ilgesnių kaip 1 cm užgijusių įtrūkimų,
- negali turėti pernelyg didelių gumbų,
- gali turėti nedidelį plyšelį ties viduriu, tačiau plyšelis turi būti nesukamštėjęs,
- gali turėti ne didesnę kaip 1 cm² sukamštėjusį rumbelį,
- gali turėti ploną pailgos formos randą (panašų į siūlę), tačiau jo ilgis negali būti didesnis kaip du trečdaliai vaisiaus didžiausio skersmens.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami pomidorai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Jie turi būti pakankamai tvirti (tačiau gali būti truputį minkštesni už I klasės pomidorus) ir negali turėti neužgijusių įtrūkimų.

Jeigu pomidorai išlaiko pagrindines su kokybe, išsilaikymo kokybe ir pateikimu susijusias savybes, leidžiami šie defektai:

- formos ir brandos defektai,
- spalvos defektai,
- odelės defektai arba sumušimai, jei vaisiui pakenkta nestipriai,
- užgiję ne ilgesni kaip 3 cm įtrūkimai (taikoma apvaliesiems, briaunotiesiems arba slyviniams pomidorams).

Be to, briaunotieji pomidorai gali turėti:

- didesnius gumbus nei leidžiama I klasės pomidorams, tačiau pomidorai neturi būti deformuoti,
- plyšelį ties viduriu,
- ne didesnę kaip 2 cm² sukamštėjusį rumbelį,
- ploną pailgos formos randą (panašų į siūlę).

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Dydis nustatomas pagal didžiausią pjūvio ties viduriu skersmenį, svorį arba skaičių.

Toliau išvardytos nuostatos netaikomos pomidorų kekėms ir neprivalomos:

- vyšniniams ir kokteiliniams pomidorams, kurių skersmuo mažesnis nei 40 mm,
- netaisyklingos formos briaunotiesiems pomidorams ir
- II klasės pomidorams.

Siekiant užtikrinti vienodą produktų dydį, toje pačioje pakuotėje esančių produktų dydžių skirtumas neturi viršyti:

a) Pagal skersmenį rūšiuojamų pomidorų:

- 10 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra mažesnis nei 50 mm,
- 15 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra 50 mm ir didesnis, bet mažesnis nei 70 mm,
- 20 mm, jei mažiausio vaisiaus skersmuo (kaip nurodyta ant pakuotės) yra 70 mm ir didesnis, bet mažesnis nei 100 mm,
- 100 mm arba didesnio skersmens vaisių leidžiamas skersmens skirtumas neribojamas.

Jei taikomi dydžio kodai, turi būti laikomasi toliau pateiktoje lentelėje nurodytų kodų ir skersmens dydžių:

Dydžio kodas	Skersmuo (mm)
0	≤ 20
1	$> 20 \leq 25$
2	$> 25 \leq 30$
3	$> 30 \leq 35$
4	$> 35 \leq 40$
5	$> 40 \leq 47$
6	$> 47 \leq 57$
7	$> 57 \leq 67$
8	$> 67 \leq 82$
9	$> 82 \leq 102$
10	> 102

b) Pagal svorį arba skaičių rūšiuojamų pomidorų dydžio skirtumas turi atitikti a punkte nurodytą skirtumą.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Visais prekybos etapais leidžiamos kiekvienos partijos produktų, neatitinkančių nurodytai klasei keliamų reikalavimų, kokybės bei dydžio nuokrypos.

A. Leidžiamosios kokybės nuokrypos

i) Ekstra klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 5 % pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių I klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 0,5 % gali sudaryti produktai, atitinkantys II klasės kokybės reikalavimus.

ii) I klasė

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių šios klasės reikalavimų, tačiau atitinkančių II klasės reikalavimus. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 1 % gali sudaryti produktai, neatitinkantys nei II klasės kokybės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, arba puvinio pažeisti produktai.

Jei pomidorai pateikiami kekėmis, 5 % pomidorų (pagal skaičių arba svorį) gali būti nutrūkę nuo kotelių.

iii) *II klasė*

Visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių nei šios klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų. Iš šios leidžiamosios nuokrypos iš viso ne daugiau kaip 2 % produktų gali būti pažeisti puvinio.

Jei pomidorai pateikiami kekėmis, 10 % pomidorų (pagal skaičių arba svorį) gali būti nutrūkę nuo kotelių.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms: visa leidžiamoji nuokrypa – 10 % pomidorų (pagal skaičių arba svorį), neatitinkančių dydžio reikalavimų.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS

A. Vienodumas

Kiekvienos pakuotės turinys turi būti vienodas; joje turi būti tik tos pačios kilmės, veislės ar prekinio tipo, kokybės ir dydžio (jei pagal jį rūšiuojama) pomidorai.

Ekstra klasės ir I klasės pomidorai turi būti beveik vienodai prinokę ir beveik vienodos spalvos. Be to, slyviniai pomidorai turi būti pakankamai vienodo ilgio.

Tačiau labai skirtingų veislių, prekinio tipo ir (arba) spalvų pomidorus galima pakuoti kartu vienoje prekinėje pakuotėje, jei jie yra vienodos kokybės, o kiekvienos atitinkamos veislės, prekinio tipo ir (arba) spalvos vaisiai – ir vienodos kilmės. Nėra reikalaujama užtikrinti vienodą dydį.

Visas pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir pakuotės turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Pomidorai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti švarios ir tokios kokybės, kad apsaugotų produktą nuo išorinio ar vidinio sužalojimo. Medžiagas, visų pirma popierių ar antspaudus su prekybinėmis specifikacijomis naudoti leidžiama, jei spausdinama ar ženklinama netoksišku rašalu arba klijais.

Lipdukai, klijuojami ant kiekvieno produkto atskirai, turi būti tokie, kad juos nuėmus ant paviršiaus neliktų matomų klijų žymių ir nebūtų pažeista odelė. Dėl pavienių vaisių ženklinimo lazeriu neturėtų būti pažeistas vaisiaus minkštumas arba odelė.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės ⁽⁴⁰⁾ turi būti pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir fizinis adresas (pavyzdžiui, gatvė, miestas, regionas, pašto kodas ir šalis, jei ta šalis kita nei kilmės šalis).

Šis tekstas gali būti pakeistas:

— ant visų pakuočių, išskyrus fasuotes, – pakuotoją ir (arba) siuntėją žyminčiu oficialiai išduotu arba priimtu kodu, pateikiamu su nuoroda „Pakuotojas ir (arba) siuntėjas“ (arba lygiavertėmis santrumpomis). Prieš kodą rašomas pripažinusią šalį žymintis ISO 3166 (raidinis) šalies / vietovės kodas, jei ta šalis nėra kilmės šalis,

⁽⁴⁰⁾ Šios ženklinimo nuostatos netaikomos pakuotėse pateikiamoms prekinėms pakuotėms. Tačiau jos taikomos atskirai pateikiamoms prekinėms pakuotėms.

- tik ant fasuočių – Sąjungos teritorijoje įsisteigusio pardavėjo pavadinimu ir adresu, pateikiamais su nuoroda „Supakuota (kam):“ arba lygiaverte nuoroda. Šiuo atveju etiketėje taip pat nurodomas pakuotojo ir (arba) siuntėjo kodas. Pardavėjas pateikia visą informaciją apie šio kodo reikšmę, jei, kontrolės įstaigos nuomone, tokia informacija reikalinga.

B. Produktų rūšis

- „Pomidorai“ arba „pomidorų kekės“ ir prekinis tipas arba „vyšniniai (kokteiliniai) pomidorai“ arba „vyšninių (kokteilinių) pomidorų kekės“ ar lygiavertis užrašas kitų smulkiavaisių veislių atveju, jei pakuotės turinio iš išorės nematyti.
- „Pomidorų mišinys“ arba lygiavertis užrašas, jei pateikiamas labai skirtingų veislių, prekinių tipų ir (arba) spalvų pomidorų mišinys. Jei produktų iš išorės nematyti, turi būti nurodytos pakuotėje esančių produktų spalvos, veislės ar prekiniai tipai ir kiekis pagal kiekvieną kriterijų.
- Veislės pavadinimas (neprivaloma).

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ⁽⁴¹⁾ ir, pasirinktinai, auginimo rajonas arba nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

Jei kartu supakuoti labai skirtingų spalvų, veislių ir (arba) prekinių tipų pomidorai, kurių kilmės šalys skiriasi, prie atitinkamos spalvos, veislės ir (arba) prekinio tipo pavadinimo nurodoma kiekviena kilmės šalis.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Dydis (jei rūšiuojama pagal dydį), išreikštas:
 - mažiausiu ir didžiausiu skersmeniu arba
 - mažiausiu ir didžiausiu svoriu, arba
 - dydžio kodu, nurodytu III skirsnyje, arba
 - skaičiumi, po kurio nurodomi mažiausias ir didžiausias dydžiai.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)

Ant pakuočių nebūtina pateikti IV punkto pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos, jei jas sudaro iš išorės aiškiai matomos prekinės pakuotės, ant kurių visų nurodyta ši informacija. Ant šių pakuočių neturi būti jokių suklaidinti galinčių nuorodų. Jeigu šios pakuotės sukrautos ant gabenimo padėklų, informacija nurodoma informaciniame lape, kuris pateikiamas gerai matomoje vietoje bent dviejose padėklo pusėse.

11 DALIS

Bananų prekybos standartai

I. PRODUKTO APIBŪDINIMAS

Šis standartas taikomas *Musa spp.* veislių bananamams ir jų hibridams, kurie 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtais etapais vartotojams tiekiami švieži, paruošti ir supakuoti. Bananai, skirti tik virti ar kepti (*plantains*) arba perdirbti pramoniniu būdu, yra neleidžiami. Veislės, kurioms taikomas šis standartas, yra įtrauktos į priedėlį.

II. KOKYBĖS NUOSTATOS

Šiame standarte apibrėžiami kokybės reikalavimai, kuriuos turi atitikti bananai, kaip apibrėžta I skirsnyje.

⁽⁴¹⁾ Nurodomas visas arba tradicinis pavadinimas.

A. Būtiniausi reikalavimai

Laikantis kiekvienai klasei taikomų specialiųjų nuostatų ir leidžiamųjų nuokrypų, visų klasių bananai turi būti:

- žali ir neprinokę,
- nepažeisti,
- tvirti,
- nesugedę; bananai, kurie yra puvinio pažeisti arba kurių kokybė suprastėjusi tiek, kad jie yra netinkami vartoti, yra neleidžiami,
- švarūs, beveik be jokių matomų pašalinių medžiagų,
- šviežiai atrodantys,
- beveik be kenkėjų,
- beveik nepažeisti kenkėjų,
- su nepažeistu, nesulenktu, nepakenktu grybelio ir neišdžiūvusiu kotu,
- su pašalintomis piestelėmis,
- vaisiai neturi būti blogai susiformavę ar nenormaliai susirietę,
- nesumaigyti,
- beveik nepakenkti žemos temperatūros,
- be perteklinės išorinės drėgmės,
- kenkėjų nepažeistu minkštimu,
- be pašalinio kvapo ir (arba) skonio.

Be to, kekės ir jų dalys turi turėti:

- pakankamai normalios spalvos vainiką, kuris būtų sveikas ir neužkrėstas grybelinėmis ligomis,
- švariai nupjautą, nenusklemtą ar nesudraskytą vainiką be stiebo liekanų.

Bananai turi būti taip subrendę ir tokios būklės, kad:

- nenukentėtų vežant bei tvarkant ir
- paskirties vietą pasiektų tokios būklės, kad galėtų pakankamai subręsti po nokinimo.

B. Klasifikavimas

Bananai skirstomi į tris toliau apibūdintas klases:

i) Ekstra klasė

Šiai klasei priskiriami bananai turi būti aukščiausios kokybės. Jie turi turėti savo veislei ir (arba) komercinei rūšiai būdingas savybes.

Vaisiai turi būti be trūkumų, išskyrus nedidelius paviršiaus pažeidimus, kurių bendras plotas būtų ne didesnis nei 1 cm² viso vaisiaus ploto ir nepakenktų kekių arba jų dalių bendrai išvaizdai, kokybei, išsilaikymui arba pakuotės išvaizdai.

ii) I klasė

Šios klasės bananai turi būti geros kokybės. Jie turi turėti savo veislei ir (arba) komercinei rūšiai būdingas savybes.

Tačiau atskiri bananai gali turėti toliau išvardytų nedidelių trūkumų, jei jie nekenkia bendrai kekių ar jų dalių išvaizdai, kokybei, išsilaikymui ar pakuotės išvaizdai:

- nedidelių formos defektų,
- nežymių žievės trūkumų, atsiradusių nuo trinties, arba kitų paviršiaus pažeidimų, kurių bendras plotas sudaro ne daugiau kaip 2 cm² vaisiaus paviršiaus.

Dėl šių nedidelių paviršiaus trūkumų jokių būdu negali būti pažeistas vaisiaus minkštumas.

iii) *II klasė*

Šiai klasei priskiriami bananai, kurie neatitinka aukštesnėms klasėms keliamų reikalavimų, tačiau atitinka būtiniausius A punkte nurodytus reikalavimus.

Jei bananai atitinka pagrindinius kokybės, išsilaikymo ir pateikimo reikalavimus, leidžiami tokie atskirų vaisių trūkumai:

- formos defektai,
- žievės trūkumai, atsiradę dėl įdrėskimų, trinties ar kitų priežasčių, jei šių trūkumų bendras plotas sudaro ne daugiau kaip 4 cm² vaisiaus paviršiaus.

Dėl šių paviršiaus trūkumų jokių būdu negali būti pažeistas vaisiaus minkštumas.

III. DYDŽIO NUOSTATOS

Nustatant „Gros Michel“ ir „Cavendish“ pogrupių bananų dydį:

- atskirų bananų ilgis matuojamas išilgai išgaubto paviršiaus nuo viršutinės vaisiaus dalies iki žiedkočio pagrindo, kur baigiasi valgomas minkštumas, o skersmuo apibrėžiamas kaip skersinio pjūvis tarp šoninių paviršių,
- laipsnis – vaisiaus skersinio pjūvis tarp šoninių paviršių ir vidurio, statmenai išilginei ašiai, išmatuotas milimetrais.

Vaisius, naudojamas ilgiui ir laipsniui nustatyti, yra:

- kekės išorinės eilės vidurinis vaisius,
- vaisius, esantis kekės dalies išorinėje eilėje šalia pjūvio, dalinančio kekę.

Mažiausias leidžiamas ilgis yra 14 cm, mažiausias leidžiamas laipsnis – 27 mm.

Nukrypstant nuo trečios pastraipos, Madeiroje, Azorų salose, Algarvėje, Kanarų salose, Kretoje, Lakonijoje ir Kipre užaugintais „Gros Michel“ ir „Cavendish“ pogrupių bananais, kurie yra trumpesni nei 14 cm, gali būti prekiaujama Sajungoje.

Nuostatos dėl dydžio netaikomos figiniams bananams.

IV. NUOSTATOS DĖL LEIDŽIAMŲJŲ NUOKRYPŲ

Kiekvienai pakuotei leidžiami kokybės ir dydžio nuokrypiai nuo nurodytos klasės reikalavimų.

A. **Leidžiamosios kokybės nuokrypos**

i) *Ekstra klasė*

Bananai, kurie netenkina ekstra klasės reikalavimų, bet atitinka I klasės reikalavimus, arba, išskirtiniais atvejais, nevirsija pastarosios klasės leidžiamųjų nuokrypų, gali sudaryti 5 % viso bananų skaičiaus arba svorio.

ii) *I klasė*

Bananai, kurie netenkina I klasės reikalavimų, bet atitinka II klasės reikalavimus, arba, išskirtiniais atvejais, nevirsija pastarosios klasės leidžiamųjų nuokrypų, gali sudaryti 10 % viso bananų skaičiaus arba svorio.

iii) *II klasė*

Bananai, kurie netenkina nei II klasės reikalavimų, nei būtiniausių reikalavimų, gali sudaryti 10 % viso bananų skaičiaus arba svorio, išskyrus bananus, pažeistus puvinio ar kitaip sugedusius ir dėl to netinkamus vartoti.

B. Leidžiamosios dydžio nuokrypos

Visoms klasėms – 10 % „Gros Michel“ ir „Cavendish“ pogrupių bananų, neatitinkančių dydžio charakteristikų, skaičiaus, neviršijant 1 cm ribos, kai mažiausias ilgis yra 14 cm, išskyrus Madeiroje, Azorų salose, Algarvėje, Kanarų salose, Kretoje, Lakonijoje ir Kipre išaugintus bananus.

V. PATEIKIMO NUOSTATOS**A. Vienodumas**

Visų pakuočių turinys turi būti vienodas. Jose esantys bananai turi būti tos pačios kilmės, veislės ir (arba) komercinės rūšies ir kokybės.

Visas kiekvienos pakuotės turinys turi būti toks pat kaip ir jos turinio matomoji dalis.

B. Pakavimas

Bananai turi būti supakuoti taip, kad būtų tinkamai apsaugoti.

Pakuotės viduje naudojamos medžiagos turi būti naujos, švarios ir tokios rūšies, kad apsaugotų bananus nuo išorinio ar vidinio gedimo. Medžiagos, ypač popierius ar spaudai su prekės žymomis, gali būti naudojamos, jei spausdinant ar ženklinant buvo naudojamas netoksinis rašalas ar klijai.

Pakuotėse neturi būti jokių pašalinių medžiagų.

C. Pateikimas

Bananų pateikimo forma gali būti kekės arba jų dalys ar atskiri vaisiai.

Kotelis nenuplėšiamas, bet švariai nupjaunamas.

Tuose regionuose, kur bananai auginami, jų kekės gali būti parduodamos su didžiuoju kotu.

VI. ŽYMĖJIMO NUOSTATOS

Ant kiekvienos pakuotės turi būti raštu pateikta toliau nurodyta informacija (raidės grupuojamos toje pačioje pusėje, žymėjimas įskaitomas bei nenutrinamas, pateikta informacija matoma išorinėje pakuotės pusėje).

A. Identifikavimas

Pakuotojo ir (arba) siuntėjo pavadinimas ir adresas arba oficialiai išduotas ar pripažintas tradicinis ženklas.

B. Produktų rūšis

— Žodis „Bananai“, jei turinys nematomas iš išorės.

— Veislės ar komercinės rūšies pavadinimas.

C. Produktų kilmė

Kilmės šalis ir, kai išauginama Sąjungoje:

— rajonas, kuriame produktai išauginti, bei

— pasirinktinai nacionalinis, regioninis ar vietinis vietovės pavadinimas.

D. Prekybinė specifikacija

- Klasė.
- Grynasis svoris.
- Dydis, t. y. pateikiamas mažiausias ilgis ir, pasirinktinai, didžiausias ilgis.

E. Oficiali kontrolės žyma (neprivaloma)*Priedėlis***Sąjungoje parduodamų desertinių bananų pagrindinių grupių, pogrupių ir kultūrinių veislių sąrašas**

Grupės	Pogrupiai	Pagrindinės veislės (nebaigtinis sąrašas)
AA	Sweet-fig	Sweet-fig, Pisang Mas, Amas Date, Bocadillo
AB	Ney-Poovan	Ney Poovan, SAFet Velchi
AAA	Cavendish	Dwarf Cavendish
		Giant Cavendish
		Lacatan
		Poyo (Robusta)
		Williams
		Americani
		Valery
		Arvis
	Gros Michel	Gros Michel ('Big Mike')
		Highgate
	Hibridai	Flhorban 920
	Pink Fig	Figue Rose
		Figue Rose Verte
	Ibota	
AAB	Fig apple	Fig apple, Silk
	Pome (Prata)	Pacovan
		Prata Ana
	Mysore	Mysore, Pisang Ceylan, Gorolo

II PRIEDAS

10 STRAIPSNYJE NURODYTA ATITIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (ES) Nr. 543/2011	Reglamentas (ES) Nr. 1333/2011	Šis reglamentas	Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/2430
1 straipsnis	—	1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnis	—	—	—
3 straipsnio 1 ir 3 dalys	—	2 straipsnis	—
3 straipsnio 2 dalis	—	4 straipsnis	—
4 straipsnis	—	5 straipsnis	—
5 straipsnis	—	6 straipsnis	—
6 straipsnis	—	7 straipsnis	—
7 straipsnis	—	8 straipsnis	—
8 straipsnis	—	—	—
9 straipsnis	—	—	2 straipsnis
10 straipsnis	—	—	3 straipsnis
11 straipsnis	—	—	5 straipsnis
12 straipsnis	—	—	4 straipsnis
13 straipsnis	—	—	6 straipsnis
14 straipsnis	—	—	7 straipsnis
15 straipsnis	—	9 straipsnis	8 straipsnis
16 straipsnis	—	—	9 straipsnis
17 straipsnis	—	—	10 straipsnis
18 straipsnis	—	—	11 straipsnis
19–151 straipsniai	—	—	—
—	1 straipsnis	4 straipsnio 1 dalis	—
—	2 straipsnis	4 straipsnio 2 dalis	—
—	3 straipsnis	—	—
—	4 straipsnis	—	—
—	5 straipsnis	—	—
—	6 straipsnis	—	10 straipsnis
—	7 straipsnis	—	—
—	8 straipsnis	—	5 straipsnis
—	9 straipsnis	—	4 straipsnis
—	10 straipsnis	—	—

—	11 straipsnis	—	—
—	12 straipsnis	—	—
—	13 straipsnis	—	—
I priedas	—	I priedo A ir B dalių 1–10 dalys	
II priedas	—	—	I priedas
III priedas	—	—	III priedas
IV priedas		—	IV priedas
V priedas		—	V priedas
Va–XX priedai	—	—	—
—	I priedas	I priedo B dalies 11 dalis	—
—	II priedas	—	III priedas
—	III priedas	—	II priedas
—	IV priedas	I priedo priedėlio B dalies 11 dalis	
—	V priedas	—	—
—	VI priedas	—	—